1) 15/I

zagadnieniem. Każdy człowiek się zajmuje, (~~jakki~~ czy jest duszą czy jest ciałem, jak się rozwinie,

choćby tylko w chwili śmierci bliskiej mu osoby.

Ale i każdy niemal filozof się nim zajmuje. Każda religia.

Mimo to zagadnienie dotąd nierozwiązane. Na

poszczególne pytania niema odpowiedzi. A przecież

niezmiernie one doniosłe. Cały pogląd na świat

od nich zależy: (Materyalizm, Dualizm, i t.d.) A

od tego pogląd na całe życie i jego zadania.

O [illegible] się ciągle usiłowania [illegible] Kwestyi.

W tem dla nas pobudka do naszego rozpatrzenia jej.

Czy rozwiążemy? ~~Bez~~ Tej nadziei pozbawia nas dzisiejsze oczenie dziejów filozofii.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Więc czego chcemy? Bez przyjętku to nie chcemy dzieć.

Albowiem i potężnie przepadnieniach jest postęp. Objawia się w 3 kierunkach: 1. Pojawiają się nowe odpowiedzi dawniejsze się modyfikują albo zniknęły

2.) Każde nowe wypłynęło stale stwory dawniejszej (metodologiczny).

3) Oprócz postępu w samem traktowaniu tych przepadnień

Więc po to byłby kongres, dowiedzieć się, jak dziś rzeczy stoją. — Ale nie tylko to; nie tylko informacyjny.

Pragniemy więcej i możemy więcej osiągnąć. Aby to wypełnić, trzeba zdać sobie sprawę z sposobu traktowania kwestyi.

w Paryżu nauka faktu i prawa

§ 2. Metoda. Stosunek danych do ciała i na utwór

nie tylko, który by się dał skonstatować bezpośrednio

w drodze samego doświadczenia (jak np. st. podniecenia, wypróżnienia, nastr. pstrzy). Tu nagle pełny.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

W Kosmosie stosunek duszy do ciała jest nie same

fakty krytyka hipotezy. Są i fakty poszczególne;

ale my poszukujemy ogólnego twierdzenia, które

by fakty te ujęło w jedną formułę. Podobnie:

Fakty astronomiczne (Konstellacje planet,

w pewnych czasach ruch szybszy, w innych powolniejszy)

hipotezy: Kopernik, Kepler, Newton. Zgodne

z faktami. Więc teorye (prawa) wyjaśniają w umyśle

Fakty umysłowe powiązane z fizyologicznem

(Umieramy we wszystkich – porażenia; zachwiania w sobie

zawsze pewnych czynności umysłowych; myśl o

cytrynie – podniecenie czynności pewnych komórek)

} Spostrzegamy równocześnie

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Ale przy uogólnianiu trudności: Np. Przyczyny

umysłowy przestępcy różnorodnie tłumaczymy.

Tak, umiejętności - ale niezupełnie (dziecko - dojrzeć -

stanie). Albo: Czy wszelkie stany umysłowe mają swe

źródło w ciele? Tutaj więc hipotezy, Wszelkie

tego rodzaju twierdzenia są hipotezy, wypowiedzia

prawa stwierdzanie faktów (każdy fakt szczegółowy.)

Ale które przyjąć, które odrzucić? Trzy miary Logiki: Warunki formalne 1, 2, 4; materyalny 3, 5.

a) 1.) Hipoteza musi być prawdziwa i musi się dać

ściśle sformułować. Ogólnie wyrażając sen, będzie ma

Hartmann „nieświadomi" „Das Unbewusste"

wcale wszystkiego. To słowo. Albo: 2.) Wolne od sprzeczności

sprzeczności. Schopenhauer ślepa wola, bezcelowe dążenie.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

3. Niesprzeciwiać się innym uznanym hipotezom lub

prawdom z góry. (Prawo grawitacji – actio in distans)

(Zmechanizować hipotezy sprzeciwiające się prawu zachowania energii)

4. Muszą być możliwe dedukcje. (Elektron pierwiastek wzmacniający gazów lub płynów – n: Przecie samo w sobie (niepoznawalne).

5.) Muszą być zgodne z faktami. Na to dedukcja

potrzebna. Przykład z prac Kepplera albo teorye

flogistonu. — W ten sposób badając różne

hipotezy, można się przekonać o tem, że nie są

odpowiednie – trzeba odrzucić. I oto jest

nasza droga. Wartość jej zależy od ścisłego

przestrzegania przepisów logiki, uregulowanie prawa

rozumowania; dziś mamy też więcej faktów.

Idealne warunki: hipotezy wierzowne spełnione, więc

http://rcin.org.pl/ifis/

niewrażliwości. Trzeba się bliżej przyglądnąć im.

Możemy więc dojść do następnego rezultatu: A.

Żadna hipoteza nie da się utrzymać. Wtedy albo wszystkie wyjątkiem jednej wszystkie wyrzucamy, albo szukać nowej. B. ~~Niektóre~~ Żadna z nich nie da się utrzymać. Wtedy te jedna wszystkie należy przyjąć. C. Niektóre wypadną – niektóre się utrzymają. Wtedy wybór. Które z nich prawdopodobniejsze. A może to nie da się oznaczyć. – ~~Wtedy~~ Będzie jedno: to pierwszy rezultatem, dość niewystarczającym.

(w wielkich ilościach)

Ale ileż mamy ostatecznych rezultatów? Wielka rozmaitość drogi, na nie wstępujemy, a rozchodzimy się od wspólnego przygotowania się do szczegółowej hipotezy.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

I. Różne teorye tyczące się st. duszy i ciała.

Klasyfikacya Baina. Dwie grupy. I. Dwóch substancyi (Kartezyusz) II. Jedna substancya. (Co to substancya? to co stanowi podstawę istnienia, istnieje, przypadłości)

I. 1. Dwie cielesne (Ludzkie, Demokryt, pierwsi myśliciele) I. 2. Jedna cielesna, druga duchowa (Platon, Arist. Scholastycy, Kartezyusz – postawa umiarkowana)

II. 1. Różnice zasadnicze między utożsamienie subst. duch. z cielesną (Materyalizm, Spiritualizm) II. 2. Różnice przestrzegane, ~~dwie~~ strony „Materyalizm ostrożny i umiarkowany"

Teoria Klasyfikacyi Höffera. I. Teorye oparte na stosunku przyczynowości – Kartezyusz, Geulincx XVII w.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Leibnitz II. Teorye oparte na stosunku hojsamości

a.) Jedno da się sprowadzić do drugiego (materyalizm,

spiritualizm) b. Jedno i drugie da się sprowadzić

do tego samego. (Spinoza, Berkeley) – XVIII v. Klasyfi-

Kierunek Hippolitego (Gyndrzejewicz) I. Albo dwoisci

istot objektywnie jest dwie odrębne substancye II. Albo

dwoisci jest tylko formalna istnieje tylko istota III. Albo na

odwrót IV. Albo dwoisci istot są objawami jednej istoty

Niemożliwe między niemi

samej istoty. – 2 typy Klasyfikacyi I (Ramée) nie

ale nie wyczerpują wszelkich możliwości ~~1. Jest podstawa~~ 1. Hipotezy oparte na substancyach materyalnych

różnice. Potem przytacza Klasyfikacyjemy: I. Teorye

Kierujące się objawy życia umysłowego i cielesnego

~~wspólną~~ ~~wspólną~~

mają jedną podstawę. A. Między podstawami

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Rozpacz istotna [~~Dualizm~~ Kartezjusz] B. Niema

rozpacz istotnej a.) Dzieje rozbojem ciała Demokryt

b.) Ciało rozbojem duszy (Leibnitz) II. C. Po części rozpacz istotna, po części nie. Arystoteles

Nie ma istotnej podstawy A. Ciało zarazem Jestdualizm;

podstawa jej mozaiki. (Metafizyka nowożytna) przyrodnicy Bain

B. Duch zarazem podstawa jej mozaiki i elementu

(Materyalizm Berkeleya, nie fil. i Realistyczny)

C. Wspólna podstawa (Monizm) Spinoza ~~Parallelizm~~ D. Parallelizm Spencer

~~Nie ma zarazem~~ 2.) Nie Teorye fenomenalistyczne (Psychizmy parallelizm) +

~~2.) Nie ma jest~~ ~~jedyna podstawy wszystkiego~~ Schuze Fechner, Paulsen, ~~Hartmann~~, Taine, Riehl

Rozmaite formy przejściowe, niewyraźne

~~A. Odmiany dla materyalizmu (Bain) B do spiritualizmu Fechner, Paulsen~~

się bezpośrednio utworzyć z jedną z powyższych

rubryk. Wundt np. fenomenalista, ale nie parallelizm. Nowsza Teorye aktualistyczna.

Co pierwszy monizm, dualizm materyalizm, spiritualizm.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

W jakim porządku powstępujemy? Nie wedle klasyfikacji, ale w porządku dialektyczno-historycznym.

To ustalić rozumienie i rozwiązać. Które teorye najdawniejsze? Tu tylko o hipotezy nas tkwi chodzi, nie o poglądy ludowe i religijne. O hipotezach o stosunku duszy do ciała potrzeba tylko być

zwięzłe, gdy podamy sobie sprawę z różnicy pierwszej.

Tu różnica wielkości pierwotnie zachodzi między ciałem, i ciała (mnogości ciała) i tego co nie ciało

lecz ciał ~~[illegible]~~. Tworzą porządek ~~[illegible]~~ z czasem spostrzeżeń, bogato wyjaśnione. ~~Thales~~ ~~[illegible]~~ jednak różnica że nieorganiczne co jest, tem samem jest żywe. ~~między tem co żywe, a co nieżywe~~. Więc tylko

pierwe rodzaje tego co istnieje, posiada życie.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Życie można się objawia ruchem, niezależnym

przyczyną zewnętrzną. Wszystko co żyje musi być

Thales

coś, co jest poruszane. Dusza = przyczyna ruchu. (ἐν ψυχὴ

(Uphues, Die Seele p. 38)

τὸ κινοῦν). To co poruszane, samo musi być

stale ruszać się: stąd dusza: ogień, powietrze. (Tylko jedzie ciepło i powietrze, jest życie)

Przypisywano jej też życie nieustanne. Tak n.p. Anaxagoras.

Demokryt, ~~uczył, że dusza~~ niższe części duszy,

atomy, jednakowe wszędzie ale różne ~~rozmiarami~~ kształtem

są podobne atomistyki. Dusza składa się z

atomów subtelnych, gładkich, okrągłych, z takich jak ogień.

Więc t. zw. materyalizm demokrytyczny. Rozwinięty

De rerum natura

Tit. Lucretius Carus 99–55 przed Ch. — Wszystko

nowożytnych Lewit Kej Teorji Giordano Bruno 1582–1655

~~Wszystko widzimy przez demokrytyczny, ten~~

~~materyalizm materyalizm~~ Dusza różna – Ciepło.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Ale już przedstawiamy podwodze. Współcześni
Hobbes 1588–1679 już ~~nie [illegible]~~ [illegible]
~~Descartes 1596–1650~~ Teorya Korpuskularna.
mieszanie
~~odrębności~~ duszy jako rozumnej, z innymi atomów

Materyalizm materyalizm

Rozciągłej i stały obok ciała. Wszystko jest ciałem, zjawiska wszystkie różnem ciał.

całe ciało odbiera przyjemnie i 5; 12 przyczyn

przyjemne i inne (sensualizm) Ale to niedostaje

obronić potrzebę poszczególnej jaźni woli mózgu i nerwów. mechaniczny obraz przyrodzonego świata

Descartes

John Toland 1670–1721; Robert Hooke (1703)

(Miejsce dla zwierzęcia)

wreszcie mózg to rodzaj magazynu dla wyobraźni. Hartley, Priestley

Francuzi La Mettrie (L'homme machine 1748)

Holbach (Système de la nature 1770) Ciągle

Comte

i dualistycznego duszy z ciałem. W Wilmecerek

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

dopiero w XIX w. Moleschott Kr. d. Lebens (1852)

Tyndall przypuszczał Kiev w Getyndze 1854. Rud. Wagner

Vogt Köhlerglaube u. Wissenschaft 1855 Büchner Kr. G. 1855

Zwalczał Liebig. Ale liczy dziś przeciwników.

Materia – jest niczym filozofia szerokich mas. (Büchner tylko taką wersję filozofii, która zwrócić miała jest dla wszystkich dostępna i korzyści)

My się zajmujemy tylko ~~dualistycznym~~ monistycznym materyą.

Ciągnemy ~~[illegible]~~ dualistycznym dwoistość przyjmując rozróżnienie.

przekładam atomistycznem: Więc jaka jest hipoteza? Zgodność z Kierunkiem reg: Niema duszy jaka istnieje
" przy: przekładam ciała – życiowe rzeczy.

przekładam życiowe umysł

Głowne niejasności, wojna formułowania, wojna też co do treści.

4.

1.) Życiowe umysł. są ruchem 2.) Życiowe umysł. wynikiem

są następstwem ż. fizyol. (rzeczy) 3.) Życiowe umysł. wynikające jako konieczne przedstawienie fizyol.

~~są wytworzeniem~~ ~~[illegible]~~ ż. fizyol. (Kulesza – s. 85)

1.) Moleschott: Der Gedanke ist eine Bewegung des Stoffs. 2.)
2. Büchner: Die Gedanke, die Seele... ist der Effekt eines zusammengesetzten nicht mit mit Kräften u. Eigenschaften begabten Stoffe. Z. (Kr. G. s. 150) 3.)
3.) Wie es keine ~~Leber ohne~~ Galle ohne Leber, wie es keinen Urin ohne Nieren gibt, so gibt es auch keinen Gedanken ohne Gehirn. Ibid str. 153. Mit Tem Stoffe [illegible] die Gedanke

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

4. Tj. umysł. są funkcje zjawisk fizycznych i umysł, mózgu. (Die Seelenthätigkeit ist eine Function der Gehirnsubstanz.) Hirn str. 1 53.

13

Z tych tez 1.) materyalistyczna 2.) może być w pewnem

mózgu miejsu przyjęta przez dualistów: tj. fizycznymi

Asymetrycznie u dzieci tj. psychiczne, dusze ciała w ciele.

Więc ściśle: Tj. umysłowe zachodzące zjawiska istnienie są wytworem mózgu

Benedikt Seelenk. d. Menschen 1895. str. 31:

Die Eigenthümlichkeit ist eine Leistung der Gehirnrinde, die das sichtbare Seelenorgan ist

Porównanie z maszyną parową - Strzałka magnetyczna

Asymetrycznie mózgowi i jego procesom fizycznym

Teza 3.) Zachodzi w tak więc mózgu niemej tezie 2 tej. Ale

Teza 4) Dla znaczenia funkcji. Jeżeli

2. ~~mózg jej, który, bez dowodu, wynosi jakby ma.~~

; odbicie postawione niejest materyalistyczne

Sensatyka, wtedy wzrasta i dualizm, i materyalizm

subst.: parallelizm; jeżeli funkcja = czynność, wtedy

Teza 4 = teza 2. - Więc Teza 1 i 2. Ale w jakim

przeszkodzą stosunku? Teza 1. jest dalej idąca

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Tj. umyst. są rodzajem ruchu — (analogicznie: tj.
Tyndall: „Ciepło jako rodzaj ruchu"
Ciepło są zjawiskiem pewnego rodzaju ruchu) Teza 2-ga

nie mówi, lecz tylko, że są wytworem zjawisk ruchu,

że systemu nerwowy, wykonywanie pewne czynności fizyczne,

wytwarza też — wiele nastąpstwa — pewne czynności umysłowe.

Kto broni tezy drugiej, musi się 1ej sprzeciwić; Kto broni

tezy 1ej, musi się 2ej sprzeciwić. 1a mówi: są ruchem 2a nie są ruchem, lecz wytworem tego ruchu.

Ale przecież obie tezy materyalistyczne. Więc coś wspólnego mieć muszą: — materyalizm n.p. obie tezy ewolucyjne w rozumieniu wytwórczego. Jeden i drugi przyjmuje pośredniczące ogniwo, drugie inne. — Ale zgadzają się co do wspólnego przekonania. Tak i tutaj: wspólne: zjawiska umysłowe dadzą się bez reszty sprowadzić do zjawisk fizyczno-chemicznych, zachodzących w systemie nerwowym.

Badajmy obie tezy. 1. Zrozumiałe i ściśle są sformułowane?

Tj. umyst. są rodzajem zjaw. fizyczn. (fizyczno-chemicznych) Dobrze

2) Wolno od sprzeczności sprzeczności. Postępujemy pewne

zjawiska umyst. — co pewne fizyczno-chem.? Pierwsze niezajmuje

miejsca, drugie wzięte. To sprzeczność. Ale, mówią:

Z mojego przedpokoju
po X, jeśli z 3 pokoje leży,
przyjęcie X. (Przyjęcie
Malesznica: Myśl jest wzięta
z życia codziennego ludzi.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

sprzeczność pozorna. Pozornie bowiem przedstawiając nam się ciało, mianowicie jakie we wszechświecie, w swej istocie zda się zawsze ruchem. Czy można się temu zastanowić.

Więc: Stężenie dowolnego jest w istocie fizyczno-chemicznym zjawiskiem, zachodzącem się w pewnych komórkach tkanki mózgowej. Tak samo: jak ciepło jest w swej istocie pewną formą ruchu cząsteczkowego.

To ostatnie zdanie, wyjęte dosłownie z książki: Ciepło istotnie nie istnieje, jest tylko pewną formą ruchu, którą nazywamy ciepłem, dla odróżnienia od innych form ruchu.

Więc i stężenie dowolne istotnie nie istnieje, lecz tylko pewne zmiany fizyk.-chemiczne, które nazywamy stężeniem.

Kto nie zna fizyki, ten nie zrozumie jakichś

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

czy fizyczne, przeciwne styczeniem, które fizyczne,

widzi w tem tylko rodzaj ruchu. Ależ to nieprawda!

Wszelkie fizyczne istoty stoczy dzisiaj! I on nieprawdy

że istnieje styczenie – sam chodzi na koncerty – chyba

nie, aby doznawać ruchów w ciele. Który mózgowy!

Więc czy to prawda, że styczenie dzisiaj, to rodzaj ruchu?

Mówią: Uznajemy, że pewny styczenia rodzaju ruchu

studzenia

V

są, że od tego pewnego rodzaju się nie uznajemy, ale

zawsze to tylko pewne, a w istocie są tylko ruchy,

które wykazuje analizy fizyczne. Więc tu

Powiem: Pewne zjawiska fizyczno-chem. przedstawia

z natężeniem

się nam jako coś innego, niż jest ciało

są w swej istocie. V To tera prawda mnie, [illegible]

V Kto wierzy fizyce, ten w istnieniu barwy;
Kto pewny, że istnieje tylko fale eteru
Ernst Mach: Die Prinzipien der Wärmelehre. Leipzig 1896. Erscheinungen
pflegt man heute noch überhaupt gegenüber zu stellen
wie man vor einigen Jahrtausenden der Bewegung
der Sonne gegenüber gestanden ist, ehe jenen rotten Male
der Gedanke hingeworfen wurde: die Bewegung
Kopernikus eine scheinbare, durch die Bewegung
der Erde bedingte sein. Ähnlich war es, als viel
der Gedanke allgemeiner Geltung erkämpfen
sollte, daß die Farbe nicht eine der Oberfläche
Körper anhaftende Eigenschaft sei, sondern
daß sie als Farbe nur im sehenden Subjekte
existiert, außerhalb desselben aber eine durch
die Molekularstruktur der Körper bedingte
Wellenbewegung ist; "Tak samo zjawiska Eteru
trzeba uznać stanowisko, z którego się przyjmuje
przestawa przedstawiać się jako coś bez istnienia.
studzenia
Z fizyki nie można się uwolnić od przyjęcia
i Młody barwy i eteru.

V "ruchy molekularne. Postawione w porównaniu za
[illegible] elektromagnetyczne, [illegible] w więzy
[illegible] jako [illegible]. – Mach. (Geborgt S. 69)

Arcyprzyjemnie!

(Fałszywie eteru przedstawia
nam się jako światło.)

http://rcin.org.pl/ifis/

Ale czy można od sprzeczności? Tezę przeciwną stwierdzenie:

Ciepło i światło i inne zjawiska magnetyczne istnieją tylko

pozornie; dla faktu istnieją tylko ruchy atomu. Co to

znaczy, że coś istnieje pozornie? Znaczy, że

http://rcin.org.pl/ifis/

Teorye substancyonalistyczne

A. Dualizm substancyi

Dualizm

A. Istotne [illegible]

Dualizm

B. Niema istoty żywej

a) Duszy natury cielesno-duchowej

b. Istoty natury duchowej (Monadyzm)

C) Rozumie powyżej istoty bez ciała

II. Niema rozumnej po dobiu

A) Liczba [illegible] y. umysł

Materyalizm [illegible]

B) Duszy [illegible] y. żywy

Bez [illegible]

C) Wszystko [illegible]

Monizm materyalny

Teorye fenomenalistyczne

Parallelizm psychofizyczny

a) z wzięciem [illegible]

b) z wzięcia [illegible]

c) [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

Naprzykład istnieją tylko różne formy ruchu, więc

i takie, które zdają się być czemś innem, przedstawiają

się jako zjawiska umysłowe. Czy teza ta prawdziwa w

sprzeczności? Otóż: Nie ma nic, prócz atomów, ciał, ruchu. — Pozornie istnienie zjawisk umysłowych jakoby

Kończą się przecież zjawiska fizyczno-chemiczne przedstawiają się jako zjawiska umysłowe? Odpowiedź: naszej sprzeczności;

naszemu sposobowi myślenia przeciwstawiamy. Ale

przeciwstawienie istnieje tylko pozornie, jeśli chodzi o inne skale.

Zjawiska fizyczne przechodzą przez czemś, czego nie ma,

stanowienie, jakby istnieją coś czego nie ma. Więc:

Wtórzy, że zjawiska psychiczne istnieją tylko pozornie

zarówno wtórzy fizyczno-chemiczne, stwierdzenie

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

sprzeczne po sobie samem, gdyż stosunki jednem

tchem, że coś wspostrzega przyszłe, i że przyszłe tem

jest czemś przyszłem tylko. — Albo:

~~istnieje coś, co czem by przyszłe nawet nie wspostrzegano.~~

Czyż przeszłe istnienie, przeszłość; przeszłość jest

stadem

wspólnym stosunkiem; stąd jest czy umysłowym

Jakoby umysł. stąd istnieje tylko przyszłe, niema go

naprawdę, więc niema tej przyszłości. — Więc Albo:

Czy umysł istnieje rzeczywiście Albo: nie ma nawet

przyszłości, jakoby istnieli. / Drugie stosunkiem

całkiem niezgodne z faktami; więc pisarze:

Jestem 2h tezą. Istnieją, ale są ograniczonym

ograniczeniem czasowym fizycznym umysł. Bądźmy tu krótcy.

To też: umysł jest ruchem" myśli, myśli
w ukrywaniu i wiejsze wyrażenie —
A wkrótce jest, ciągłe jest ze względem
ruchu.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Starajmy się najpierw zrozumieć tę rzecz, przyglądając się

stosownej wzmiance Czytelnika Tygod. czytn. str. 231: (Gałęzy str. 67)
„Jakkolwiek zwrócę być zastrzeżenia na istotę
czynności psychicznych, to jednakże przy obecnym stanie
nauki zdaje nam się niewątpliwe zapewnić, że bez
mózgu niemożliwe być myśli, że każda czynność świa-
domna, każdy stan psychiczny ma za równik tylko odpowiednich
zmian w istocie nerwowej mózgu." – Fec

Tu charakter (3:2) pomieszane; tylko o istotnie i idea.
Tamże na str. 224: Zastanawiając się nad powsta-
waniem aktu świadomości powstającego mózgu
i ona (sc. świadomość) musi być tylko równikiem
w najwyższym stopniu sprzężonej czynności
wielu aktów psychicznych, jednem słowem jest tylko
jednym z wielu tej czynności." – Alb. Rosenstiel (Gałęzy str. 62)
Alb. Rosenstiel, Mensch u. Welt str. 224: Daß die Entstehung
[illegible] Vorstellungen gleichzeitig eine
Thätigkeit von Nervenzellen ist, steht fest, nur
war es unser die Zellen der grauen Hirnrinde, welche
diese Thätigkeit besitzen. – (ibid.)

Na Nowokrętnym przypadkach: W Kamiń. Rzeczy odbywają się pewne procesy fizyczne. Niepewne prowadzą

do zj. świadomości; tylko wtedy, gdy dosięgają pewnej inten-

sywności (czyto szczególnie w dni dobrej pogody, czy dni silnie pomiarowy
w stanie elektryczności nerwowej i t.p.)

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Skoro wiadek powstanie potrzebny do duże interpretacji

czynności, powstaje zjawisko mnystyczne. Np.

przy czucie mnystycznem, przy ~~od~~ rozszerzaniu powieki

fizyczne już potrafiła wznowić różne „centra czucia,

słuchu i t.d. Więc jak mówi Taine: „Jakby zawinek
Rozwieczny ale i rozstrzewający powieki dowiązuje
i odtworzonych uwięzionych powieki i pewne czynności
czyli więc chorobowy wiadomości nerwowych." (De l'intell. T. 255)

Więc teza: ~~Negatywnie~~: Zjawiska mnystyczne nie są

czemś tylko pozornem, lecz istnieją rzeczywiście

jako zjawiska odrębne od fizycznych. 2) Zjawiska

psychiczne są ważnym potwierdzeniem zjawisk fizycz-

nych. A mianowicie: fizyczne są warunkiem;

pewne i ich natężenie bezpośrednio przyczyną. Więc tak jak: ~~zjawiska wielkie [illegible] jest [illegible] zjawiska [illegible], [illegible] charakterem [illegible] wielkiego [illegible]~~ Tylko że są realne

Uderzenie młotem w kamień – pewne ciało – kamień się rozpada.

http://rcin.org.pl/ifis/

Odpowiedź: ~~Nie~~ Albowiem nietylko wyjątkowo V Tylko w części.
i w porze późniejszej
i bo się zastanyga o tem, ~~który cel ostateczny~~,
lecz także wcześnie. Jeżeli więc Romus chcemy wykazać,
że ta, co ma na najwyższy cel, nim niejest, nie-
wystarcza rozumowanie, lecz trzeba wybudzać pełne
uczucia. Analogja z estetyką: Kontatenie sonatki
(Muzyka ciuchła – muzyka Beethovena) nie za pomocą
rozumowania, lecz „odczuwania tego, co naprawdę
piękne". Tak samo w etyce. Nie nie nauczanie, wytrwałe dochodzenie.
lecz wychowanie, nawracanie, unowalnianie.
Wtej mierze ~~2~~ zawiera: 1.) Wybudzanie świadomości
celu ostatecznego 2.) Gravdjoberg celu ostatecznego.

http://rcin.org.pl/ifis/

Hipotezy te dopuszczają jednak różne interpretacje. cyt. z Benedikta str. 23 wyd.

I. Współczesna fizyka przyjmuje przejście energii w materii:

Każde zjawisko jest w swej istocie albo przetworzeniem

pewnej formy energii przy równoczesnym przeistoczeniu innej

formy albo przenoszenie się energii jakiejś formy

z miejsca na miejsce bez widocznej zmiany. (Formy: mechaniczna; Roman 1895 I–III.

ciężkości potencjalna, kinetyczna, en. ciepła, elektryczna, magnet., chemiczna,

energia promieniowania.) Tu przenoszenie się wypada, gdzie

przy zjawiskach geometrycznych nie ma determinacji miejsca wyp.

Więc przeistaczanie się: np. ciała z pewnem położeniem

posiada pewną energię potencjalną, spadając zamienia pewną

ilość potencjalnej na kinetyczną. (Zasada zach. energii)

http://rcin.org.pl/ifis/

Rozjaśnia wiele o tem co prawda i moralne

niezgodzi istnienie prawdy i moralności, lecz

wskazuje, że niezawsze łatwo poznać, co prawda

i moralnem. (~~Ale czy prawdziwe mogłoby poznać?~~ Więc wynika zdań niepewnych

przekonań,

(~~2. pytanie~~) że w każdym przypadku tylko jeden

sprawiał powszechnie jest słuszny; a wtedy nie

jeden cel ostateczny

niektóri na przeszkodzie, by uznać jedną dobrą rzecz.

Jeszcze jedno: Czy mamy prawo mówić o dążeniach lud. o ocenie moralnej? Może u nich niema całkiem tego pojęcia (Podobnie jak w dzieci). – Dalej: Może być uznany jeden cel, a przecież wynika wiele środków, które obu prowadzą, więc w przepisach moralnych.

§5. Jeszcze jedno pytanie: Na co się etyka powołuje? Przypuśćmy, że sformułowała ~~obowiązkowy~~

i powszechnie ważne. Czy może Rozgrz przekonać o tem,

tak a wiecznej, (motywować)

że ~~ma do tego celu powszechnie ważne~~? (Misyonar

Przyjaciel wobec uwodziciela.

~~wszystkie~~

Chrześcijanin wobec Kanibala, Kobieta wobec ~~kobiety~~ ~~kobieta~~ ~~kobieta~~

nakazuje mu miłość bliźniego.

http://rcin.org.pl/ifis/

N.p. też: obracające się koła maszyny dynamo-elektrycznej przemieniają energię potencjalną nagromadzoną w kinetyczną: ~~energię~~ prądy elektryczne. To przemianowanie energii kinet. na elektryczną; wyzwanie się przewodnika prądu to przemianowanie elektr. na ciepło i t.d. Więc i tutaj: energia ~~w biologicznie~~ nagromadzona w mózgu przekształca się na nową rodzaj energii – ~~stąd~~ to przekształcenie, to

Das Bewusstsein ist eine eigenartige Umsetzung äusserer physikalischer und innerer ~~biochemischer~~ chemischer Kräfte in eine neue Seelen-Kraft-Leistung mit Hilfe eines eigenartigen Kraft-Umsetzungs-Vorrichtung, die aus den Nervenapparate und besonders aus den Ganglienzellen der Gehirn-Rinde besteht. Diese Umsetzung ist selbstverständlich eine gewisse Stärke der Energiegleichheit.
Bergson: Seelenleben des Menschen Seite 35.

Rozumiejemy fakt, że energia psychiczna jest czemś, co dotąd w zjawiskach psychicznych ~~Jeśli więc jest~~ nawet przypuszczalnie nie istnieje.

~~Raczej fakt, jeśli dopuścić stronę przy pewnej wzgl.~~ Powiedzmy, że: energia psychiczna nie jest ~~wyłącznie przyczyną. Więc tu mi~~ ~~Tu energia kinetyczna~~ zjawiskiem psychicznem, ~~lecz~~ i na odwrót, ~~lecz~~ ~~dopuszcza~~ że zj. psychiczne jest przetworzeniem energii psychicznej z energii mózgowej. (Prawda nie jest energia kinetyczna,

lecz przetworzeniem energii kinetycznej z potencjalnej. ~~Takiemu rozkład prądu na tlen i~~ analiza dem

~~wodór pod wpływem prądu elektrycznego jest przemianą energii elektr. na chemiczną~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Tu ~~[illegible]~~ zwrot do tezy Iszej.

Stąd pokazuje się, że to do zjawisk psychicznych nie da się stosować

Albowiem: zjawiska w swej istocie są przemianą jednej formy energii w drugą. To, co nazywamy zjawiskiem ~~zjawiska same~~ powstaje ~~Więc Także zjawiska~~ przez to, że te przemiany działają na nasze zmysły. Także sama przemiana przedstawia nam się rozmaicie wedle tego jako na jaki zmysł działa. Np. Przemiana energii potencjalnej w kinetyczną w powietrzu: Dźwięk (zmysł słuchu) (ruch) powietrze (zmysł dotyku i temperatury), ruch (na oko). Ale jakże tam, gdzie zmysłów nie ma? Energia mózgu przekształca się w energię psychiczną. Więc i tu zjawiska psychiczne tylko stąd, że ta przemiana działa na pewien zmysł. Ale tego nie robi. Ktoby zaś twierdził, że w doświadczeniu wewnętrznem ta przemiana się przedstawia jako zjawisko psychiczne, ten popadłby w niedorzeczność tezy pierwszej.

Tatka

5 | 5 | 5

Może taby nas skłonić do pewnego postępowania

nie wystarczy tłokami na normy etyczne, lecz

trzeba także wyrobić odrębne przyzwyczajenia i cechy uczucia.

(Jak [illegible] dowód niewystarczalności, gdy nie ma pewnych

pewnych przyjść. Czy dziecko ma, że powinno [illegible], iż część mniejsza od całości?)

Ale jeszcze dowiedzmy przyczyna takich pytań;

gdy powstawać na s. p. w sytuacji wątpliwości:

Kiedy chcemy się dać przekonać, byleby nam

odpowiedzi uzasadniono i pewne postępo-

wanie okazano jako racjonalne.

Obaj kwide wa-

~~Ale pytamy, gdyż~~ sadzimy opiera się

na zasadach (przesłankach). Ich różna wartość

http://rcin.org.pl/ifis/

Więc właściwie zjawiska fizycznego i w ogóle fizycznego nie da się tu przeprowadzić. Ale czyż niemożliwe się bez niego obejść?

II. Interpretacja. Tezy 2 ied. Powiemy właściwie jaśnie, co to potrzebuje na będzie. Weźmy czynności. Więc pewne czynności mózgu przy pewnym stopniu natężenia są dostatecznym warunkiem do powstania czynności psychicznych. Czynności te współwystępują więc wtedy, gdy pewne czynności fizyczne osiągają pewien stopień natężenia. Tomistów błędem, że według tezy drugiej czynności psychiczne jest czymś odrębnem od czynności fizycznych. Tezy dowodzą ~~Ale jest~~ możliwość: Albo pewne czynności fizyczne przechodzą się na psychiczne,

Cybulski

http://rcin.org.pl/ifis/

Postępowanie zmierzające do najwyższego dobra re-
ryta się moralnem, słusznem. Niemoralnem,
jeżeli odciąga się od urzeczywistnienia najw. dobra.

§4. Ale tak i tu pytanie: Czy cel ostateczny tylko
Czy zasady rzeczy
jeden? Dla wszystkich ten sam? Bo tylko ~~ostatecznie~~
bezwzględne?
moralnie przyszłości obowiązują, są niezmienne?

Sceptycyzm etyczny (Protagoras). Argumenty jego:
W różnych czasach różne przeciwstawne moralne, różny
sposób oceny postępowania ludzkiego. To co dziś
niemoralne, dawniej moralne. I równocześnie
u różnych narodów i stanów. Anarchista i filister;
Kapitalista i brat Albert, – Indyjczyk etc.

Pani Mirsie: To postępowanie
przedmiotem etyki, które charakteryzujemy
bez względu na skutki jego
(Zawsze i wszędzie, skutek dla osoby, tego
tworzącego wartości. – Zmieniają się
na większem i na mniejszem, ale nie znikają)
Wtedy: etyka nauka ~~o przeciwstawne~~
~~takiego postępowania~~ o zasadach, wedle
których takie postępowanie oceniamy
i przeciwnie takiego postępowania
(moralnego

http://rcin.org.pl/ifis/

Albo ubyt czynności pewnej fizyczne przestaje psychiczne.

Eventualności pierwsza. 1.) Co to znaczy jedna czynność, Oczywiście nie może zmienić się, przechodzi w drugą? ~~Albo: jedna czynność~~ Ta chodzi o to, że ~~przyjmuje inne formy~~ np. jedna czynność przechodzi (albo tak I bezpośr. albo przez przejście energii) różne formy fizyczne, lecz tylko: jedna czynność ustaje, druga rozpoczyna się. Więc n. p. pisowanie utrwaliło w ośrodkach nerwowych – gdy pisownia osiągnięta, ustaje – a powstaje czucie. Ale

Symbol: ośrodek, czynność psych., ośrodek nerwowy

jeżeli to nie tylko przyczyna ustawania i kontynuacja, jest inna forma lecz naprawdę nowa i odrębna

Druga eventualność. Czynność fiz. trwa dalej, ubywa niej czynności psychicznej

Ale w wszelkich wypadkach czynności psychiczne jest czynnością ośrodków nerwowych

~~Ale~~ Więc Ale ośrodek, to zbiór komórek nerwowych, pozwoleń komórka najniższa jednostka

~~Ale jeżeli czynność ustaje~~

~~Dwa typy czynności psychicznych psychicznych~~ Jest kwestia

~~a) Utrzyj b) powstanie fizyczne~~

http://rcin.org.pl/ifis/

§ 4. Wiemy co podpada pod ocenę moralną:

wszystkie stany, prowadzące do posiadania pewnych

przekonań. Pobudki czynów wynikają: dla głównej części:

Oczekiwania Obok nich wzruszenia

rozumowe i uczuciowe. Między nimi Rozstrzyg:

Szczerze przyznajmy: pójdziemy, choć wiemy, co nam zgłodzi.

Sidgwick 41

Obok z ~~tymi stanami~~ prob. wzruszeniami tworzą

Egoista z wzruszeniami

się mnóstwo różnych uczuciowe, ~~wcale tego, że~~ się

pobudkami nowych

~~Nie zapatruje na otoczenie~~ dzieciństwa tworzy miłości

otoczenie; wtykitrzyma pewne sympatyczne dla innych;

czasami pierwszy uczucie przykry, czyli dla Boga ~~bratnie~~;

i my mówimy z uczuciem cierpienia dla siebie:

gadamy otoczenie, i my podziwiamy pochwały

dla wielkiego i Dobra. I później nieznanych.

http://rcin.org.pl/ifis/

organiczna. Komórka to zbiór wkład atomów.

Więc oznacz jakby czynnik pierwiczny jest czynnikiem

pierwszego wkładu atomów. (Rosenthal-Meyer str. 20) Postępuj

dalej w sformułowaniu śródłem. Różne znaczenia, w których

przypisujemy czynnik jakiś grupie wkładników

Bolcano wkładania

1.) Czynnik tylko przez jeden wkładnik przyłączona. Za

przypisujemy jej całości n.p. Cztrioch wiemy dwójcze w trzy:

To tylko rzecz. 2.) Albo: Któż Kwas. 2.) Czynnik

przyłączony każdy wkładnik z osobna n.p. Cztrioch

przeciwnie

przeciwnie: Każdy atom przeciwnie przeciwnie.

3.) Czynnik przyjmuje całości jest głównym czynnikiem

części. Trójca wkładów wstępnych Bellandyne.

Zapomnienie przeciwne jeden wkład dany hatas. (Analogie: dzwięki, melodyje)

http://rcin.org.pl/ifis/

§ 4. Mówiliśmy o postawach jako rzeczach

zjawiskowych, do których dwie analiza rzeczy moralnej;

są najwyższe

~~To (4) Czynnik przypisany całości jest czynnikiem~~

Jeżeli w przykładzie 1ym lub 2im, każdy komórka i każdy atom wykonywa czynności psychiczne. A jeżeli opuszczamy stanowisko materyalizmu, gdyż na nim chodzi o przypisywanie czynności psychicznych materyi, składających się z atomów, tj. pierwiastków materyalnych przypisuje tym pierwiastkom czynności psychiczne to set mechanizmu, stajemy na stanowisku Monizmu atomu posiadającego materyę. — Jakie z tego wypadnie przykłady przyrodzenia? Tu atomy wykonują różne czynności niepsych. A Czy czynności obiorowe jest sumą albo innym wynikiem czynności wszystkich (Suma np. Kator) Inny wynik np. przedstawienie dramatu. Tam obojętny powyższych wszystkich tu nie.

~~Każdy wyci średnie atomu, stąd Kator. Atom~~
~~Każdy tworzy i wyraża, stąd przedstawienie dramatu.) Więc czynności całości~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

~~Co jest innego od czynności składników. To nie~~ Jeżeli czynności złożone nie istnieją, tedy może inne określenie przyjąć, jak czynności składników. Więc możliwe, że #

~~Przekładać łączy, aby z czynności nie-psychicznej złożonej~~ #że

a wyprowadzić czynności psychiczne układu atomów. Teza z Buchnera str 13 wykładu

Więc którą weźmy nareszcie tezę, z którą

się

w sformułowaniu swojem jest ~~jasna, prosta, ścisła~~.

i w ogóle czynności objawy świadomości

Więc: czynność psychiczna jest wypadkową

Kwantorem.

wypadkiem złożonej czynności składników

wypadkową

n.p. Czucie jest czynnością, ~~która~~ ~~wypadkiem ze złożonych czynności~~ ~~składników~~ ~~złożoną~~ pewnego układu atomów. W tej tezie

składników – a czynność składnik jest ~~złożoną~~

zawarte koniecznie: Czynność układu

nie innego niżeli czynności tej danego składnika.

Fizyczna psychiczna, druga ~~fizjologiczna~~ fizjologiczna.

Każda czynność psychiczna jest złożoną czynnością atomów nie zwrotną – nieodwrotną.

~~Tu czynności pośrednie (wzrost, powierzchni) – Porównanie dramatu, jaki człowiek więc i z dramatu jaki jednej czynności cząstki~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

~~Fakty te na Anie sprawy dzieli~~ Więc mamy:

Czynniki środkowe (przyczyny stałe), Czynniki przypadkowe.

Druga rezultatem pierwszej. To co myśli, czuje

wierzy itd, to mózg, a czucie itd to czynniki

będące przypadkowe czynniki fizyol. środkowe. Różnorodność ich nieco tu niestanowi

Nowszemu potem pierwsze (Locke). Ale czy

hipoteza ta prawdopodobna? Należy to tej

od zgodności z faktami. Jak się o tem

przekonywamy? Przez dedukcję i doświadczenie

(Hipoteza o wrażeniowym środku pierwszy, o tem,

że dany ruch jest przypadkowe pierwszych sił)

Więc dedukcja: tj. Gdzie niema środków tam niema czynników przyczyn (Lo Kalizerzyca) czynniki „przyczyn"

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Na to zgoda, jeżeli przeciwstawimy przy Tomaszu doświadczenie.
W szczególności fakt, który tak samo może
~~Dalej jednak nie. Najwyżej przeciwstawić~~
stanowić i innej natury, który wpatrzyć
~~możemy: gdzie sprzeczność czynności przyczyn~~
~~w~~
w czynności na fizyczności przyczynek czynności przyp.
(Otwarte w otwartości). Na przeciwieństwie rzeczy
Najpierw inne powinności i fakty. Jeżeli czynność
wiary dobrze nazwaną ma nie być tylko nieodległym
warunkiem, lecz także przyczyną, wtedy skoro
czynność wiary dobrze jest, musi nastąpić czynność przyp. (Wyjaśnić różnicę między przyczyną a warunkiem)
Tak jednak nie jest; nie przyczynność wiary dobrze
w wyjątku, lecz pewne forma i w czynności
(„sprzeczność czynności"). Więc: gdy jest

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

pewne formy czynności wirowych psychicznych,

następują z konieczności zjawiska psychiczne.

Ale czy możemy sprawdzić to, niewiedząc o

jakie formy czynności fizjologicznej chodzi?

Oczywiście nie. Tylko nie wiemy, o jakie tu

chodzi formy, o ten świadome stanowisko psychiczne.

Wykładki: ... w różnych ~~czynnościach~~ istnieniach, które

czynność wirowych psychicznych posiada, jest najbardziej

niedostępną dla naszego mienia świadomość, której

w jakiem sposób mogłaby ta dojść do dziś dnia

nie może wiązać z innemi istnieniami

materyi. — Rosenthal: (wg 20 wykł.) Dagegen

sind wir vollkommen außer Stande auch nur

eine Anschauung geben zu können, wie dieses

Bewußtsein in einem Moment. Molekularvor-

gänge sind eben nichts als Bewegungen von

Molekülen, und die selben Bewegungen welche

Bewegungen bewirken, können wir verstehen;

wie sie aber zum Bewußtsein kommen können,

das ist uns völlig dunkel. — Bernstein

~~[illegible]~~ ist i ~~[illegible]~~ — Wie...

Dr Bois-Reymond

Więc. Stan nerwy taki: ~~Przedtem się, że~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Aby wiedzieć stwierdzić, że czynność psychiczna jest li

tylko rezultatem czynności fizyol. wiadomo, trzeba by

wiedzieć jaka (jaki stopień - jaka forma) rezultat

ten powoduje. Niewiedząc tego, hipotezy nie sprawdzić nie możemy.

Ależ może jest rada. Nie można sprawdzić

bezpośrednio (ale gdybyśmy nie mogli wiedzieć nawet

jaka forma) może pośrednio. Mianowicie tak.

Jeżeli czynność psych. rezultatem czynności fizyol.,

mamy w jednej

~~wtedy sporty z wyjątkiem stopnia~~ jednej czynności

z innemi

łączy się wyjątkiem stopnia drugiej czynności. Jak

to jest: Wyżej rozwinięty mózg - wyżej rozwinięty

umysł (ciężar, wielkość, i kształt rozwinięcia mózgu

i t.d.)

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

wymaite ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] (Amenis [illegible] i [illegible]). Podniecenie

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Wino)

Ale [illegible]: Gdyby tak [illegible], [illegible] tylko

[illegible] (otwór w [illegible]) [illegible] [illegible]

[illegible] w [illegible], [illegible] [illegible] (piec szkła

[illegible] wraz [illegible] [illegible] i wraz ~~[illegible]~~ lżejszą objętość)

Podchwycie: Takie [illegible] nie chromosomalne,

jak długo nie wiemy o [illegible], wedle

których [illegible] [illegible] [illegible].

Przykład wyjaśni: ~~[illegible]~~ Naczynie z [illegible] [illegible]

prawa. Mały otwór u góry, prawa [illegible], [illegible].

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

~~Nic nie~~ Stwierdzimy: Jest jest rezultatem ~~[illegible]~~ pary rozwodzącej

przez otwór, ~~[illegible]~~ to ~~[illegible]~~ nie ma pary lub ciała,

(lecz to może być tylko [illegible]; [illegible] dalej)

jest ustaje. Przypuszczamy, że nie wiemy o przyczynach

które tu są przy rozwodzeniu. Więc wyciągamy wnioski:

Im większy otwór, tem silniejsze ciśnienie. Konsekwentnie z doświadczeniem – zgodni. Ciśnienie całkiem ustaje. A przecież doświadczenie było słuszne,

tylko niemajowość przez ciała (ciśnienie pary etc)

Ogólnie: Jak długo nie wiemy o przyczynach,

wedle których pewne czynniki występują

przeciw rezultatu, nie możemy zadowolnić czynnie

[illegible] do stosunku [illegible] jakim zmiany

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

w przypuszczaniu prowadzące do pewnego rezultatu.

Jeżeli więc tylko ta droga prowadzące do stwierdzenia

~~takiego~~ stosunku czynników do rezultatu, jest

ona w zupełności niedostępna. ~~Stąd Koza~~ Kto twierdzi, że X jest rezultatem

~~Klaczyna. Tera, wpatrując się w czynniki~~ abcd, ten musi podać prawa wedle

~~rezultat czynnika abcd, można się stwierdzić.~~ których X z abcd powstaje, inaczej

jest prawda niewątpliwie zachodzi bez wątpienia

u: S. Wspaniały przykład: Hejn-

Tera wzory gotowe. Wszyscy wdrażają się rezultatem

wzorem ścisłym. Myśl dzisiaj. Już jeden z

Amerykanów

Pończoch Filozofów przyprowadzał kiedyś z Marsa,

w którym żyje w powietrzu rybiego. Co? Jak długo jednak

nie podamy prawa wzorem, przez nie do

się sprowadzają, nie mają powodzenia. Dlatego,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

chwi przemysł dzisiaj, przy tym Wa przemysłem,

a nie naukowej hipotezą. Dopiero Lamarck,

Darwin, którzy przedstawiali, przyczyni się pobrać do sprawdzania.

Teraz zamiast materyalist. teorya. Żadnych z nich

dowiodłów przyciągnąć nie można; przyjmuje się

po mędrnie przystawić myśli ludzkiej stanowisko

przemysłowe. — Rekapitulacya: 4 Teory.

1.) Wrażenia materyalistyczne 2.) Wpływem środowiska.

3 i 4 ile materyalistyczne, zawarte w 2 ej,

1. Teoria okazała się sprzeczne po sobie, Teoria II.

dwie interpretacye. Pierwsza (energie) okazała,

że niemożliwem przeniesienie ruchu materyi

zgodnie przy w formie energii, jeżeli

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Jak długo pozostajemy przy pojedynczych
czynnościach
zjawiskach umysłowych, zwłaszcza przy zwarciach
umysłowych, nie możemy też zbić tezy materyalistycznej.
Ale teraz postępujemy o krok dalej: te zjawiska i
czynności postępują po powiązaniu, a mianowicie
po 2 formach: jedności i jednolitości świadomości.
To osobliwe formy powiązania, znane nam doświadczeniu wewnętrznego.
Jedność, to forma wspólnotowości i odbywającego
się równocześnie pewnych grup czynności zjawisk umysłowych. Odbywają się
po tej chwili po sobie, a chwilowy w tej sali liczne zjawiska
umysłowe, po każdym z nas. Te zjawiska nie plewają
się po chaos, lecz wypadają się na grupy, między

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Któremi się ściśle potrzeba. Grupami terminy wrażeń

zjawiska, które w danej chwili w jednym odbywają

się wrażeniu. Granicę: niemożność spostrzegania cudzych

czynności

zjawisk duchowych. Zjawiska w danej chwili spostrzeżone,

stanowią pewną całość zamkniętą w sobie, a pomimo

się, są tylko jeden wrażenie, ale „jedność

zjawiska do jednej grupy należące

świadomości". ~~W każdej grupie odróżniamy: b) czynności~~

się wrażenie ściśle ze sobą połączone.

~~spostrzeżenie i czynność spostrzegania~~ Np. porównuję

dwie barwy, jedna jaśniejsza, druga ciemniejsza:

Tu dwa spostrzeżenia barw i czynność porównywania.

Tych zjawisk nie tylko obok siebie istnieją,

jak n.p. kręgi szachu obok siebie leżące, lecz

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Kłamie wielkie całość. Współczesność wielka nie jest
w całkiem pewnej współczesnej przyczyności. — Dalej jedna-
litości: Te grupy w Kaidej chwili rozstępują się
łączą się w szeregi, po części ciągłe, po części
przerywane. Ale Kaidej szeregi powrót do
jednego należą szeregu. („Moje wewnętrzne,
przedwczorajsze myśli wiem iż). Otóż wiera-
hodnie istnieją pewnych czynności umysłowych
takich, które te wszystkie czynności, szeregi wiążą
ze sobą do siebie należącego; przypadnie
ona stały wyraz w przeciwnej wierzy.
„Je wewnętrzne Kaidej jestem niewiadomem i t.d.")

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

37d
48

Mówimy też, że posiadamy przekonanie
o istnieniu naszego ja przez cały przeciąg
życia, który pamiętamy. Fakt, że to przekonanie
posiadamy, niewątpliwy. Co myśl nazywamy
naszem ja? Wedle materyalistów istnieje materya,
która dokonywa czynności fizyologicznej i psychicznej.
Czy te czynności są naszem ja? Oczywiście nie,
albowiem wcale o ich istnieniu nie jesteśmy
przekonani. Pewne układy nerwów ma-
terialnych? Także nie, gdyż i o ich istnieniu
nie jesteśmy przekonani. Więc kto? ~~Skąd się~~ Niemaja
materyaliści innej odpowiedzi jak: Ja ~~Tożsamość~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

37e
42

ja = szereg zjawisk umysłowych; przekonanie

o tożsamości mego ja jest przekonaniem

o tożsamości szeregu, do którego należą

pewne zjawiska i grupy zjawisk umysłowych

Więc: ja, który myślę wiele wiekami a dziś wiem,

jestem ten sam, twierdzę: Szereg, do którego

należy wczorajsze i dzisiejsze zjawisko, to jestem

dlatego zaliczam te zjawiska

i ten sam szereg. – Ale ~~to pytanie do pewnej~~

~~grupy~~

~~zjawisk~~ do jednego i tego samego szeregu?

zjawiska do danych ~~określonych~~ szeregów należące?

Dlaczego nie utożsamiam ich ~~osobno spostrzec~~

~~Wiemy,~~ ~~ja, który~~ Wiemy, że własne zjawiska duchowe spostrzegamy,

~~grupy?~~ ~~Dlatego, że one do mnie należą~~, czasowym nie. Więc odpowiedź:

dlatego, że zjawiska wczorajsze

~~wczo~~ i dzisiejsze przez to samo

~~że ja je spostrzegam, podczas tam~~ ja zostały spostrzeżone. Ale „ja"

(~~ta~~

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

to szereg zjawisk. Więc: wczorajsze i dzisiejsze

zjawiska umysłowe do tego samego należą

szeregu, ~~do~~ bo spostrzeżenie wczorajszego i spo-

strzeżenie dzisiejszego zjawiska należą

do tego samego szeregu zjawisk. Ale ~~skąd~~ dlaczego

~~ja piszę je wczorajsze~~ spostrzeżenie wczorajszego

i dzisiejszego zjawiska do tego samego należą

szeregu? Ta sama historya co i estetyczna.

Stąd wniosek: ~~Ja~~ Kto przekonanie o tożsamości

naszego ja to mamy jako przekonanie o przynależności

zjawisk do tego samego szeregu, ~~nie jest~~ musi wyjaśnić, co to znaczy:

~~skąd się bierze~~ ~~ta~~ pewne zjawiska należą do tego

~~[illegible] wyjaśnić~~, przekonanie o tożsamości ~~szeregu~~ samego szeregu."

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

37g 287 44

~~Zwykłem się przekonywać, że~~ musi podać

krytycyzm, że wedle którego ~~kto~~ poznajemy

zjawiska do tego samego szeregu należące

krytycyzm ta wynika się jednak przede

~~ta~~ na przekonaniu o tożsamości pewnego

szeregu, przez co cały wywód kręci się

w kółko... Powinien dalej materyalizm

przez ją niemogą niczego innego wyjaśnić,

jak szereg zjawisk umysłowych, przeto

nie umieją dać sprawy ze znaczenia

przekonania

~~przeczucia~~ tożsamości naszego ja, bez względu

na to, czy to przekonanie jest słuszne czy nie,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

37 b
45

W obec tego, teza materyalistyczna okazuje się w niemożności zdać sprawy z jednego z zjawisk najelementarniejszych –

wobec faktu tego rozsypuje się Kręgiem Pitagor.
Tu jest pięta Achillesowa.
~~Więc należy ją zmienić~~ Ja rozpisuję

starannie omija ten punkt – albo chyba

Bernadine str 179:
go przesunął. Die Einheit des Bewusstseins

unserer körperlichen und seelischen Eigenschaften

erreicht das Bewusstsein des Ichs. – i już. –

Wszadzie dzieje materyalistycznem punkt

ten nie jest szczegółowo traktowany – ale czy

omijanie, zamiatanie trudności jest „ścisłem"; wojskiem badawczem

Teraz str 37 d. ciąg.

Ale to niepowstrzyma materyalistów chętnie się swoją nauką rozwiązać i obronić przedjemnemi wszystkie, a że i nieco prostą nauką, tym o przede wszystkim, bo i w stanowi programu.

Kantowski

hardzo ważny. L.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Niekiedy się poprawi wtedy I. – Druga interpretacja

(Lorkeliana)

rd Jeremiah Gibbone dziś się materyalistyczne.
ani przypuszczać
przecież dopuszcza wolności, ale się powołuje tylko tylko, że [illegible].

Dowód Trzeci: ~~niedopuszcza przyprowadzania~~
niedopuszcza
inaczej
~~wolej~~ wolności, to nie podaje prawa, wedle

którego rezultat przynależy czynników dzisiejszych. – Ostatecznie materyalizm wyraża tylko niechęć wolności stanowczo przyjęcie istnienia stanowczego ją.

~~Więc nie ma nic to powrócić. Nie nadaje się do przewodzenia naukowej dyskusji.~~
wszystkie i wszelkie? Czemu ciągle do nią wracają?

Ale skąd wtedy tak ~~przekonywujący~~ ?
(czemu by nie mieć jednego wiadomości tak prostej?)

Można przyjąć 1.) ~~Nie dał się obalić. Ale to~~ wynat

Da się obalić tylko ze stanowiska dogmatycznego – a tu to pole materyalizm nie obrona.

nie zaleta. Jak tylko tak się przeciwdzieje:

Na Kierunek w jego przestrzeni wojdzie się trzeba

przykłady wiedzy. – 2.) Upadek mechanistycznego

Nie marzenia życzeń, pragnienie przewodzenia

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

~~X jest rozwiązaniem pytania Ale nie wiemy, jakie~~
Ręce w. umieszczone dla Ręce w niej
~~[illegible] prawo z dla [illegible]~~ X znane.

(Rozkład matematyczny nowożytnego rozum
przyrodniczym
z rozkładem nauk ~~w [illegible]~~ Wiek XVIII Newton (ok. 1700
Kraków lat przed 1834
Grientey, Laurisier, XIX Darwin (zasada zachowania energii)

Oczywiście TWR silne, że potrzebuje niedostatków

Ręce rozkoszowania V3. Kiedy praktyczne nowinki.

(Każdy obiera Kraków filozofię, z jakiej mu najchętniej)

4. Nareszcie pytanie, gdzie rozpoczęliśmy?

Filozofia na podstawie [illegible] prawa: przyrodnicy,

Lekarze, brak logiki (rozumienie – przyczyny)

Więc logika! Kroki. Przyrodnicy ku niedoszacowaniu. Cały przeciętny, gdyby
~~filozof~~ matematyka rozstrzygnąć ich kłótnie? Więc nie sztuka ultra-empiryczna.

~~Zasada Zachowania~~ (Natura)

V (zapomniałem, że nie ma Homunculi
to samo Homunculi bez Homunculi,
że mogę zapomnieć myślenie
zdawać się, że mamy jej
nieświadomie na pewno. –

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

W ostatnich czasach prawie także u przyrodników.
Najwięksi pomiędzy nimi matematykami nie byli: Helm,
Hertz, Helmholtz, Tait, Tyndall, ~~Du Bois-Reymond~~ Hertzl, Tastenc
Ale i otwarta walka: Mowa Ostwalda z r. 1895 na
V Naturwissenschaftler
zjeździe przyrodników i lekarzy w Lubece 51 lat po owym zjeździe w Getyndze.
Głos jego tem cenniejszy dla nas, bilsze
[illegible] wielkimi przyrodnikami do niezgodnego. Popiera
materyalizm o tyle tylko, o ile służy za podstawę nauk
przyrodniczych. Jego treść: „Wszystko składa się z atomów
najdrobniejszych w ruchu: te atomy i ich istnienie mogły
nie mieć zaś ze ostatecznym rozwojem pierwiastkowym,
na których podlegają przeróżnym przemianom. Stosunkowo
bardzo krótkie zdanie, w mowie największe,
że świat fizyczny można tylko na tej podstawie zro-
zumieć, że ciągle prowadzi do „mechanizmu ato-
mów"; jakby ostatnie przejście, gdzie Ktoś walczy
na dzisiejszej scenie wojnowodnika zjawisk
przyrody, wytwarzających materyą i ruch.
Tylko wzgląd można nazwać naukowym
materyalizmem" — „Jest to [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

wypowiedzieć przekonanie, że ten przegląd, tak
powierzchowny przyjęty, nie da się utrzymać, że
mechaniczny przegląd na sobie nie będzie
zadawalał, dla którego postanowiono, że stoję
w sprzeczności z niezbitymi wierzeniami i ogólnie
uznanemi przesłankami" (str 6) – Przeciwstawia
mu się energetyczny. – Dwie przeciwstawiamy
tak dowodzi: Badanie przyrody prowadzi do wyrzeczenia,
jeszcze po pewnej wielkiej wojnie dwóch
rzeczy, stwierdzając coś nie podrzędnego, ogólnego
Teraz klasyczne mechanizmy – ostatecznie przeszły. Chodzi
więc o wyodrębnienie czynników ogólnego – i stałego
(Mach, Avenarius). Tylko czynnik przeniesiony w
materii – od ostatecznie do chemii: Aby ta Masa .. wiem, stanowiący [illegible]
uniemożliwia [illegible]
[illegible] się nie wszędzie zastosowań, trzeba tylko
jego kreć wyzwolić ~~[illegible]~~ Potrzebna więc
z ~~[illegible]~~ tym prostym mechanicznym przyjściem
wszystkie stanowiska, które ~~[illegible]~~ uniemożliwiają się
przypuszczalnie do masy: ciężar, wypełnianie przestrzeni,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

potrzebnych chemicznie – stąd powstało przyjęcie
materyi. Prawo fizyki o zachowaniu masy
przeniesiono się w istotnie metafizyczne o
zachowaniu materyi. – Tu już szereg czynników
hipotetycznych, w szczególności które potrzebne zjawiska
chemiczne dzieje się przedstawiają; które wiemy się
co nie wiemy, a przyjmujemy je, by przypadki
zjawisk chemicznych z przyjęciem dowolnem niezmiennej
materyi. – Ale to przyjęcie jeszcze niewystarcza; trzeba
było przypuścić – mianowicie Gladstone przyjęciem siły ciężkości
t.j. przyciągania dla atomów przyjętych różnych – Newton
sprzeciwiał się. I dowiodło było wielkie zgorszenie
się przekonanie, że jest wszystko można to mówić
tymi dowolnie czynnikami. Stąd mechanistyczne
przyjmowanie przyczyny. Ale w nim stwierdzenie
chaos pisarzy nazwał „hipotetycznym a nawet
metafizycznym", a wcale nie jeszcze cho-
ciaż zawsze faktycznym zjawiskiem. „Wobec
tego trzeba zastanowić, że w danym wypadku

http://rcin.org.pl/ifis/

nie wdzierzchnie się na prawdy, ij ujmiesz,
przedstawiają się jako nie-mechaniczne
(ciepło, promieniowanie, elektryczność,
magnetyzm, chemizm) i istnieją
się mechanicznemi." W chwili czasu istnienia
zawsze pewne resztki, które nie da się wytłoczyć
na ujęcie mechaniczne. Hipoteza emisyjna
całkiem mechaniczna – ale zaniechana
wobec interferencji i polaryzacji. Więc
mechaniczny ether. Ale i potępiono go i chodzi bez
przynęty do sprzeczności." Czy sekundy przetrwają,
że Maxwell potrafił ~~[illegible]~~ przewidzieć
~~[illegible]~~ wrażenia ~~[illegible]~~ Rów. ~~[illegible]~~ mechanicznych.
Ether hipotetyczny – istnieje nie-
zależnie, jak przypuszcza Lord Kelvin. Obecna
teorya elektro-magnetyczna światła powstała
przez ~~[illegible]~~ Maxwell. Niema i innej pretensyi,
jak być systematem 6 im równań różniczko-
wych, z których tych dwóch są wyprowadzeń ujmowa.
Więc i ~~[illegible]~~ mechaniczny

http://rcin.org.pl/ifis/

Sprawa przyjmowania kinetycznej rozmaitości.
Przechodzę przyczyna na lekcję. Wszelkie
zjawiska na przewodzie mechanicznym są
odwracalne. Jeżeli A na B, wtedy B na
A, przyczem nie zmienia się stan całkowitej
energii (ciepła lecia w wyżej i niżej) W przyrodzie
nie ~~odwracalnych~~ i wszystkich tak się jej nie ma: ~~ciepło~~
~~zamienia się w pracę, tak też przeciwnie~~ ciepło
przemienia się w pracę na ~~całkowite~~ ciepło, nie można w jej
całego tego ciepła przemienić na pracę. Stąd
widać, że ciepło nie ~~jest~~ da się sprowadzić do
czysto mechanicznych zjawisk. Więc mechanistyczne
ideał wszechświata nie spełnia się.
Jeśli ~~tylko~~ ciepło jest czysto mechanicznie
a ktoś się na ~~to~~ nie, musi popaść
w sprzeczności takie, jak z ruchem eterem.
W jego mniemaniu przegląd energetyczny; czy mówimy o ciągłej energii jest stronnie i bowiem
Pojęcie energii. Nie jest tak łatwe jak się może
Nie ciągłe przystępuje prawa w przekształcenia

$$\begin{array}{l} h \ldots h_{p_1} \\ \quad\quad -e_k \\ h_2 \ldots h_k\, h_{p_2} \end{array}$$

~~przyjmuje $e_{p_2} = h_{p_2} - e_k$~~

~~$h_{p_2} + h_k$~~

http://rcin.org.pl/ifis/

z przynależnością strony przyjęcia. Pojęcie energii i zasada zachowania energii, gdy je przyjmuje R. Mayer, zostało ustalone w sferze mechanistycznej; ustalono w energii cieplnej wszelkie formy energii kinetycznej. Ale to zapoznanie nieuznawanie przyjęcia mechanicznej energii, tutaj powierzone, zaciemniło przewodnie znaczenie. Skoro stosujemy zasadę energii, nie potrzebujemy jej wcale wyprowadzać do energii mechanicznej. Badamy przemiany energii, konstatujemy jej stosunki ilościowe wśród wielkich zjawisk przyrody za różnemi przemianami. Materya staje się Proteuszem głęboko w fizyce, zanim tylko przemiany energii spostrzegamy. Ale to, co nazywamy materyą, jest tylko całością, sumą form energii. (Opór, masa (energia ruchu) ciężar (energia położenia), energia chemiczna.

~~Materya jest ogólnym wyrazem abstrakcyjnym, nieustanny dla fizyki zachowania energii.~~

Dziś że cała materya zamienia się na formy energii.

Wszystko, nawet wielkie, na chwilę ~~[illegible]~~ na przemianę sił i materyą,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

dla zjawisk mających za pomocą energii; przyczem uwalniamy się od szczegółowości i sprzeczności, przypuszczeń hipotetycznych i t.d. — Tego samego zdania Mach (46 sq. Die Mech. Entw.), Lotka przyznaje, że za pomocą hipotez mechanicznych niemożna wszystkich przewidzianych spostrzeżeń ~~[illegible]~~ natury nieożywionej. Nawet gdyby pewna hipoteza okazała się zgodną do przedstawienia pewnej dziedziny zjawisk, np. zjawisk cieplnych, wtedy polegałaby na tem, że ~~[illegible]~~ ustanowilibyśmy w umysłach nierozerwalne stosunki między zjawiskami cieplnymi i mechanicznymi, hipotezy. Jest to zasadniczych faktów [illegible] takiej pracy i bardziej zasadniczych hipotez, co niewątpliwie jest korzystniejsze." Dalej przeczy on przeciw wyłącznemu stosowaniu energii za pomocą energii mechanicznej i uważa także przestrzeganie za konieczne wszystkich [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

Więc fizycy zanim uważają nawet
stwierdzenie zjawisk fizykalnych zgodnie
mechanistycznego poglądu za niemożliwe –
Cóż dopiero o innych powiązaniach zjawiskowych?
Z energetycznego niemożliwe jest wyjaśnienie
więc w ogóle pogląd wdrażający zjawisk
psychicznych z przyrodniczemi niemożliwy.
Wykonywany w piątek 14. stycznia w Sali.

Zasadniczo liczę z stycznia

S Konieczyliśmy z materializmem.
Współczesna nauka uznaje coraz
bardziej,
Materyalizm nie jest hipotezą, którą
możnaby przyjąć: coraz więcej go odrzucając –
ale pogląd – jeśli tak można mówić,
powstaje jeszcze przeciwnie ludzi mniej
lub więcej uczonych – Jeżeli jednak nie
odrzuca go, musi wówczas do innej
hipotezy albo chwycić się. ~~Jeszcze A.K.~~
~~w dwojakiem~~ W tej mierze będą Ale wielki

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Materyalizm nie da się utrzymać –
Kwestja przyczynkowa zawsze w niego się
odwracają i pomimo niemu przystępują.
Więc jak przetłumaczyć sobie stosunek
zjawisk duchowych do cielesnych? Wdawałby
się nawet najprostszy, przyjęcie dwoistości,
sformułowany najstarszej wiary przez
Kartezjusza. Co dla nas wydaje substancji:
duchowe i cielesne, myślące i rozciągłe, [attrybutem]
zasadniczo różne, dwa światy odrębne.
Świat duchowe przedstawia zj. psychiczne,
" cielesne " " materyalnych.
W świecie zjawisk przyrodniczych działają tylko
prawa mechaniki; wszystkie zjawiska są
wyłącznie powrotne wtedy stosowane, nawet
zjawiska życia cielesnego – ciała, to
maszyna, automat. Ale całkiem błędne.
Kwestyjne tego nie przeprowadzić.
Nie wszystkie zj. fizyczne stosowany prawami mechaniki.

Entwurf ok 50

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Ruchy dowolne człowieka: wypływające
z jakiejś części, przyczyn duchowych. Tak
samo czucia zmysłowe wyartowane są
wedle więzi przyczynami fizycznemi. Więc
~~przegląd~~ powierzchnie fizycznym objaśnia
takie przyczyny niefizyczne. A przecież
sam Kant stwierdza, że
każdy ruch każdego ciała może być jedynie
następstwem poprzedniego ciała i innego ciała.
Więc ~~[illegible]~~ w Kantyzmie, który
uznaje wolną w dwojem sposobie: albo
zaprzeczając zasadę mechanizmu przyczynowego
albo mnożenie czynników fizycznych, albo
zaprzeczając wzajemne oddziaływanie
duszy i ciała. Otwarta druga droga, na
którą parta poczęła nauka, że duszę
odrębne traktować jako duszę i ciało
nie mogą na siebie oddziaływać.
Oddziaływanie tylko pozorne, cała

http://rcin.org.pl/ifis/

Gentilnea (1625-69) i wprowadza
okazjonalizm (przyczyn). Ale tam
zamiast zasadnie mechanistyczne
stosowanie przyrody. Same Cuda.
Starano się tem kandzie uniknąć. Leibniz
(1646-1716) Harmonia przeestabilita
Coś dzieje w świecie fizycznym, wynika
wszystkie z przyczyn fizycznych, w
świecie duchowym z przyczyn duchowych.
Ponieważ ciało wpływać na ciało nigdy
nie etc. — Inne wprowadzenie kandzie
dał Spinoza (1632-77), wychodząc
ze stanowiska Kartezjusza; ~~wprowadzo~~
~~wzajemność i wpływ~~ jako dwa
~~aspekty i we~~ odmiana jednak
odchylając. Nie przyjmuje, jak
wszyscy, że myśl lub przestrzenie
wywołuje ruch ciała, i najwięcej stosu-
pli Rozumie ruchy ciała dadzą się

http://rcin.org.pl/ifis/

wszystko mamy bez wiedzenia się do świadomości (lub stężenia). Więc poszczególne rzeczy
stoją mamy w ich charakterze, poszczególne zjawiska
są - nami - doświadczeni. Wszystkie zamknięte
w sobie i ciągle tworzące przyczyny i
skutki w Ja i Tam. - A przecież najcięższy
wysiłek niemi przyszedł! Skąd? Tak stoi mamy.
Nasze ciało i nasze dusze są ~~[illegible]~~ formami
subiektywnego rozwiązania i subiektywnego myślenia.
Wedle Kantyzmu były to dwie subiektywne,
wedle Spinozy jedna i ta sama subiektywna
jest zarazem rozwiązaniem i myślenia. Wszystko
tylko jedna subiektywność istnieje - a
wszystkie zjawiska są jej przejawami,
które sprowadzają się do jednego, 2 zna-
czyn znaku atrybutów tej subiektywności:
rozwiązania i myślenia. Ale i te dwa
atrybuty nie są w swej istocie różne,
jest to jeden i ten sam atrybut,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

rozpatrzeniu z dwóch różnych punktów widzenia.
To co jest myślącem, jest zarazem
rozciągłem i na odwrót. Ciało i duszę,
to jedno i to samo, przedstawiające się
nam raz jako rozciągłe, raz jako
myślące. Wszystko, co prawdziwie
przedstawia się rozciągłe, zmysłowe, zachodzi
wszystkimi wrażeniami w duszy przed Panem odpo-
wiedzieć sądzeniu i na odwrót. Bodo
ut [illegible] rerum i sum est ac [illegible] et
[illegible] rerum. Oto Kierunek Spinozy,
Monizm. Nie tylko w etyce,
ale przede w całym świecie Jego
stworzeń zachodzi, przedstawia przeciwstawia
(Modus) i geometrycznie (Attributa)
stoi zjawisk. – Porównanie
z zegarami. Dualizm, Decyzjo-
nalizm, Praest. harm. Monizm.
Ta nauka była wszy przyjęta wyłącz

http://rcin.org.pl/ifis/

do zapomnienia. Nie wspomnę o religijnem.
W Anglii w szkole miano pewne podejrzenie
względem pojęcia substancji; we Francji
Kartezyanizm, Sensualizm, Materyalizm,
W Niemczech Leibnitz, Wolff, Kant. Dzisiaj
idealizm, potem Materyalizm. Gdy zaczęli
upadać, musiano było powrócić do idealizmu. Ale
Materyalizm wtedy wydał tymczasem jeszcze
więcej przekonania o prawdziwym kształcie prawa
i wiadomości o przyrodzie, o Równowadze mechanicznej
Stosowaniu przyrody. Więc i teraz
nie chcemy się zgodzić na najdalszą wstrzyma-
nowość dowodu na wiarę; jeszcze silniej: ~~Ale~~
przyrodzone zjawiska fizyczne, kiedy fizyczne
mogą być tylko zjawiska fizyczne. Francji
wstrzymał postępu przez ok. 13, w Niemczech przyrody,
~~[illegible]~~ Na przykładzie
to najwyraźniej przykład, a co chodzi:
Bankier siedzi przy biurku. Depesza,

Langer T. 2 vol II 3 3707

Lo Sprawie 7 8 11

A propos uwagi o Tak Klasyfikacyą,

Która by uczyniła te różnice w Kryterjum,

Które pociągają najdotkliwsze różnice w objętości. Jestto Klasyfikacya Sidgwicka.

Ale czy Klasyfikacya przeczerpująca? Jedni: § 2.

Tak powinniśmy postępować, jak Bóg każe.

Drudzy: Tak, aby osiągnąć jak najpełniejszy

rozwój swój i udoskonalenie. Inni: Tak, aby

zgodnie z naturą (Stoicy: naturam sanquam Deum sequi.)

Co się tyczy pierwszej tezy: spełnienie woli

Bożej, zupełnie oczywiste każdemu.

Skąd znamy? Albo z objawienia, albo z rozumu,

Oile z objawienia, Nowego

~~albo z poszczególnych~~ stów nienależy do etyki filozoficznej,

http://rcin.org.pl/ifis/

przyczyn; poznawać. etc.. „Jak to zwykle
bywa?. — Ale nie; musimy śledzić
dzieje przyczyn skutków i przyczyn przyczyn
aż do pierwszego źródła wszelkiego;
bez przyczyn dziwnie t. zw. spontaniczne". Więc
jasne powinienie przeciwko działaniu na działającym
przyczynom i tam znaleźć. Więc w wszystkim
wszystkim. Te przyczyny ~~prowadzą do~~ prowadzą do
wielkich, w których energii potencjalnej
nagromadzono. Oną przemienia się w kinetyczną
przez wszystkie wielkie do mnóstwa. Wielkie wszystkie
są energią potencjalną i budzą się ale
najwspanialsze wzniesienie, w wulkanach, w Kosmosie,
wielkie, w których ~~wybuchają~~ ~~ale~~ całej wszechświat
i zaczyna się życie tętnić i t. d. — Tworzenie
z czystego bezładu prochu. — Ale czy z
tworzywami, z przestrzeniami, wszystkimi wymiarami,
materiałem, ~~wszystkie~~ dlaczego, wtedy nadzieje uspokoi-
jkiem? To istnienie wszystkie zajęcia

Więc przeczytała odruchy
Małe dziecko chwyta palec
Zamykamy powieki
Troje zgłaszamy
Teorye [illegible]

Pius fig 371

o ile z rozumu, wtedy niejasno mówi prawdę,

~~lecz~~ bo wtedy sam rozum, mówi nam, jako

jest wolą Bożą, mówi nam też, co powinniśmy robić.

A wtedy albo, przyjmując wolę Bożą, nie umyślą

przyjmie wszelkie swoje stanowcze (I, II), albo

cwałtowne (III), albo wreszcie jakąś by pełnie

Więc mamy tym charakterem

jego woli (III) ~~Albo może [illegible] że Boże~~

Stąd niezgodnie - tylko mamy dodać do wolnego tego, co być powinno.

Co się tyczy prostej poznania zgodnie z

~~Przypatrzmy się tym, wyrażeń własnej indywidualnej~~

natura, niektórzy tu o natura własną

~~mówi, wszystkie~~ [illegible]; inaczej = rozum pełny

własnej indywidualności. Lecz o natura

indywidualności, wyto z wszelkiego wyłączenia.

Rozum własnej ~~[illegible]~~ indywidualności

bogaci

http://rcin.org.pl/ifis/

które wspomniliśmy, ale są tylko z innej strony, niżeśmy dotąd. ~~Dlatego musimy oce zjawisk [illegible] po ciągłą pracę; gdybyśmy nie [illegible] jego [illegible]~~
Porównanie [illegible] [illegible] i [illegible].
Nie można zatem, chcąc dać [illegible] obraz kogo, w jego przyczynach (razem z ciałem) objąć, nie odnosić do zjawisk psychicznych || zjawiska przyczyny i ciała naszego odbywające się tam samo, gdyby nie było nawet żadnych zjawisk psychicznych, gdyż te nie wpływają zgoła na tę przyczynę. ~~Kant~~, Hermes, Kant. – Tym sposobem dochodzimy do hipotezy, która zawiera następujące zasadnicze stwierdzenia: 1.) Zjawiska psychiczne nie oddziaływają na fizyczne i na [illegible]. 2.) Każde zjawisko fizyczne wynika z przyczyn wyłącznie fizycznych i nie może dać przyczyn [illegible]. – Co się tyczy tego drugiego stwierdzenia o zjawiskach psychicznych, nie można się [illegible] i [illegible] ciągły

V paralelizm psychofizyczny
(Spencer, Bain, F. A. Lange, Wundt, Hippolyte Taine, Fechner, Avenarius, Joël

nas te rzeczy obchodzą i tylko jeszcze kilka uwag dodamy w jednym z następnych o karze i nagrodzie. ~~Karzemy winnych, nagradzamy~~ tych rozdziałów, gdzie mowa będzie o przyczynach sprawiedliwości.

http://rcin.org.pl/ifis/

szereg, jedności wszechświata. Wedle tego
wyobrażenia należy ~~[illegible]~~ przedstawiać
uniwersalny: przechodzi przez przemian
ziemskiego. Uniwersalny: wszelkie życie
figuruje tworzące psychiczne, nie tylko
pewnym procesem fizyczno-chemicznym, lecz wszystkie
organizmy i nieorganizmy. Wszystko,
jak pewne są fig. które pewne przyjęcia wstecz
życie, które są takie tworzące im
życie psychiczne. Tak też przez nazywamy
duszę. Więc Rajdy Kraw, Rajda roślin,
Rajdy kamieni etc. Ale i wyżej: Jednostki
całości które też wszystkie życie na ziemi
się odbywające, na ~~[illegible]~~ płaszczyźnie – to
ich dusze. A całość wszystkich zjawisk
ziemskich to dusza ziemi, to Bóg. – Wszystko
razem. Nasze dusze, to nasze części
duszy – a nawet niesmiertelności. Skutek
przez moje fig. ~~[illegible]~~ psychiczne wszystkie
tworzące dalej; ~~[illegible]~~ wszystkie dalsze skutki,

bo nie mogłem inaczej działać, ten zarzut
daje do poznania, że niema przekonań moralnych – Teleologia w tym względzie
(Tu nie wchodzimy w rozbiór Kwestyi, co to jest
sumienie; skąd się bierze, po ilu razy, kiedy
chodziło o przyjaciela, co to wyrzuty sumienia.)

Teraz zwracamy się do winy. Czy ciąży na Nimś
wina, gdy przeciwnie czyn niezgodny z swoimi
przekonaniami etycznemi i stąd odczuwa wyrzuty
sumienia? Analogicznie – czy jego zasługa? (Tu zastrzegam się inaczej znaczenie p. moralnego i etycznego)
Więc czy można go uczynić odpowiedzialnym za to co robi;
czy można żądać, aby on poczuwał się do winy?
Tu wydaje mi się, że na stanowisku deterministycznym

szereg niektórych; a szczególniej zjawisk
które szczególnie [illegible] [illegible] gdzie ze szczególnego
źródła [illegible] i t. d. To nie fantastyka
[illegible], lecz [illegible] [illegible] – Tesla – [illegible] Crookes
Tesla [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Tesla [illegible] III. Kiedy zjawiska [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
W [illegible] [illegible]: (Wedle [illegible] [illegible]
jak [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
Wedle [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]) || – Inaczej
[illegible] [illegible] [illegible]. Nie ~~[illegible]~~ Rozdemnie [illegible] [illegible]
zjawiska [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; tylko tam, gdzie [illegible] [illegible]
ich istnienie [illegible] się [illegible].
Tylko [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

w zapomnienie, niezgodne z rzeczywistością.
Dopiero w czasach najnowszych jest [illegible],
właśnie [illegible] wyrodkiem materializmu.
Chociaż wyrodek: znów, przeciwnik pewnej
sprawy na rzecz: Dogmat o mechanistycznem
[illegible] materyi i ruchu fizycznym; zam-
Kwiatkiem tamtemu przyznać skutek
mechaniczny wraz „przyrodzoną".
(Niektórzy uczeni z [illegible] przyjęli
~~[illegible]~~ drugą, mianowicie przeciwną). Co
zamknięty tamtemu i tamtemu niedopuszczał
o odpowiedzialności jej duchowych na
fizyczne - więc [illegible] materyi
[illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Napotkamy go [illegible]
fizycznym parallelizmem
Spencer, Rein, F. A. Lange, Wundt,
Höffding, Paulsen. Różne formy.

http://rcin.org.pl/ifis/

V Averseria

odpowiadają jej psychiczne. Więc tu nie
ma ciągłego szeregu przyczyn i skutków
psychicznych; nie można kilka dego życia po-
rozpowiadać i innych zjawisk psychicznych.
Tylko: Gdy pewne zj. fizyczne są odbiorcami,
odbiorcami kilku pewnych zj. psy. ale drugie
nie są odbiorcami pierwszemi, inaczej
nie istnieje ciągłego szeregu fizycznego. Więc { Umiejętn. = = = = =
Czysto. nego n. = = – – = –
Oba porządki są równoległe i współne
tezy 1 : 2. — Ale jeszcze inne różnice
są równoległe w sprawie wątpliwości.
Albo konstatuję się I jest równoległe
niepsychic. zj. układu nerwowego; (~~Wundt~~)
albo też II łączne przyczyna się stosunku.
Ad II. Twierdzi się, że jest bez wątpienia, istotny szereg zjawisk
~~tylko~~, co z jednej
strony fizycznie, z drugiej psychicznie
ale nieodwracalnie (Ogólniejszy wyraz Herbert Spencera,
Höffdinga, najbliżej zbliżony do Spinozy)
Albo jest dwa szeregi, jeden pierwotny, drugi dodatkowy.

http://rcin.org.pl/ifis/

128a

~~To wystarczy, aby [illegible]~~

~~[illegible]~~.)

http://rcin.org.pl/ifis/

Tempiczny istnieją: Poincaré, Kronecker, Tannery
Minkowski. Albo rozwinięcie jednego
z obszarów które widzimy, lub też
Algebra wielkiego uniwersalnego parallelizmu,
Te rozmaite formy paral. nieparzyste
się odbiją; zamiast zastanowienia wiązania
ze sobą. Ale dlatego tu nie wolno
zastanawiać, ale trzeba przyjąć.
Mimo tych niejasności w traktowaniu.
Najczęściej zastanawia się w nim jednak
większy przegląd (rozdział tego 1: 2.)
W przypuszczeniu przeciwnym wspomnę
wspaniał Nonsens. (Clifford: Twierdzenie, Strona 99 bi.
jest czysta forma, stan jego rozwoju umysłu,
którego nie mogę sprawdzić, tylko wynikiem
wielkich zjawisk fizycznych, które mogę sprawdzić,
Twierdzenie to nie jest ani prawdziwem
ani możliwem, bez przeciwnego nonsensu;
jest rozstrzygnięciem wyraźnie, które
zmienić nie można w obrę przyszłości")
Jeżeli hypotezy parallel. jest tak
stwierdzona, mamy w niej wyjaśnienie
dotychczasowego zapatrzenia, a zdaje się, że hip. równie stojąca wobec, jak hipotezy

Hypotezy o przestrzeni równe.

tylko albo bezpośr. rozpoznać, albo dedukcją. Gdyby

były pierwsze, nie byłoby nigdy w porównaniu

Przeciwnie. Każda ca mare particularibus nil sequitur

Przeciwnie. Jeżeli dedukcja, albo oparta na przesłankach

ogólnych. Ale te albo znowu indukcją, albo dedukcją

albo bezpośrednio rozpoznane. Pierwsze i trzecie niemożliwe,

zdaje się

więc drugie. Tu znowu ta sama historya. Ale zdaje

się tylko. Bo: zadanie ogólne, bezpośrednio rozpoznane,

nie

może być rozpoznane, ale pośrednio rozpoznane,

jeżeli dedukcja dłuższa, i jeżeli postępuje się

liczbami zdaniami pomocniczemi. Więc tylko to

jest możliwe. Tak rzecz w szczególności wygląda:

P_1 bezpośrednio rozpoznane
P_2 dowodzi wnioski
P_3 pośrednio rozpoznane
P_4 dowodzi wnioski
$K.$ bezpośrednio rozpoznane

Jak to rzeczy ma form. selector

Nim przystąpimy do oceny, jakie
przypuszczenia co do III zasady
(tzw. uniwersalnego i w. zn.) parallelizmu.
Cieszy wynika przypuszczenie, że ~~każdy~~
wj. przyjęcie ~~[illegible]~~ przyjęcia tylko,
gdy dane są pełniejsze niż fizyczne,
bo [illegible] zawsze przyjęcie wnioski materialistów,
jak — opierając zastrzeżenia do
jednostkowego bytu — dualizm, to
nie wspólnego i wspólnego w którym
mowa. Wspomniano, gdzie nie
mieszczą się 3 zasady 1 i 2 im.
Wundt.

Chwistek 23.

Gdyby przedstawiać parallelizm, nie jestem
się nieuchronne. Uznanie bytu jest = naikrótszy,
przeciwstawiły zasadnicze parallelizmu.
Ale bytu [illegible], gdyż każde to bytu stanu.
Gdy chcę zaciskać pięść, przeciwieństwo nie z mej pięści,
lecz wzmocnienie z mej; gdy [illegible] się [illegible]

Część druga. Przegląd na zasady i metody etyki. ~~Kryterium etyczne.~~ ~~Sidgwick str 77 H~~

~~Rozdział I. Klasyfikacja zasadniczych metod etycznych.~~

II Kryterium etyczne

R I. Podstawy Kryt. etycznego

§ 1) ~~Etyka~~ Pojęcie Kryt. etycznego

§ 2) Etyka aut. i heteronomiczna

§ 1. Punktem wyjścia dla nas będzie przekonanie o tem, że pewne postępowanie słuszne, nazywamy pewnem, inne niesłuszne. To supponuje pewne przekonania o tem co słuszne i niesłuszne, z którymi łączy się przekonanie, że powinno się wedle nich postępować. Więc jakie są te przekonania? Co słuszne, co niesłuszne? Jaka między jednem a drugiem różnica? Pytamy się o kryterium: Jak poznajemy, co słuszne, co niesłuszne? Każdy człowiek przekonany że (przynajmniej w szczególnych wypadkach) może zdać sobie

~~Oczywiście i religia [illegible] [illegible]~~,
[illegible] [illegible] [illegible] bez [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
życie umysłowe, Homer, Kant – to [illegible]
automaty, które [illegible] [illegible]
myśli, uczuć; ale któreby [illegible] [illegible]
bez [illegible] i bez uczuć [illegible]. Dalej ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible]: „Allbeseelen"
Roślin, Kamieni. Nie dziwi [illegible] [illegible]
odpowiedzi na coś [illegible]: Gdy się [illegible], gdy
[illegible] [illegible] [illegible]. I Każdej całości jest [illegible]
[illegible] [illegible] całości [illegible] [illegible], [illegible].
Więc całości [illegible], które [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible]: długie [illegible] i w [illegible].
Ale jakie na to dowody? Jakie chociby na
[illegible] [illegible] [illegible]? – Otóż analogia
[illegible] [illegible] [illegible] całej [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Więc co?
[illegible] [illegible], że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

Erkenntn. 31/4

jest nawet niemożliwy; stąd potem konieczność
w obu sprawach zgodzić się jedynie tautologiczną.
Ale jakie argumenty przeciw odbrzitywności?
Musimy je poznać. I. Odczytność duszy i
ciała. Argument jej u Gentilego, Guiraya, Leibniza.
Mógł przetrwać tylko znacz. po obdarzeniu wartością
figurą. Odczytność jest. (Gentile, rozd. 15). Ale
co to odczytność empiryczna, fenomenalna. Możliwe!
~~Są~~ że cała nasza istota zależy się zwykle tak
bardzo, ~~Nie wszystko~~ możliwem też, że
z miałkiego figurowania w obłoku realnego bytu niemoje.
Lecz są przejawem bytu realnego, lecz duchowego.
Dziś o dowodzie nieczystości bowiem dywizjonu
i 15.; ale dla Komeldowskiego, trudno też odmówić
Aleksandrowi, mistykowi, charakterowi, ~~gdy wielkim~~
realnosi – a wtedy co z całego pomysłu zmysłowego
przeciwnego? Coś przeznaczonego, co jest jego przy-
czyną, a co może być czemś duchowem.
Ale o to mniejsza teraz. Uznajemy odczytność

na razie

Stąd wynika, że [illegible] w ciał. [illegible]

co to znamy dużo?

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Arch. 324 – 29. –

Empiryczna; jej przyczyna się zupełnie odmienna
od przyczyny; więc więcej z oddziaływania?
I któż to wie nie wspólnego ciała domyśl,
mogłe na to dowodzie oddziaływać? Więc stosuje się
do środowiska: Zjawiska, które zupełnie różne nie mogą
powstawać z otoczenia przyczynowego; a dowodzimy
się, iż ~~[illegible]~~ różne jest nasze całkiem nie do
przyjęcia, jak by mogły dziś takie rzeczy na świecie
przybywać. W przyrodzie tylko przy nauce i przy-
pisałem jedynostwo wszystkie, gdyż tylko dowodzenie
nas zapomniało. Ale to złudzenie. Tak samo
nic wyjaśniamy. Absolutnie nie wiemy, jak
jedna nas drugą przyczyna wynika. Widzimy tylko
jedno, ~~[illegible]~~ odczucie, tak drugie. I tak
przemawiam. Jak ciała przyciąga Ziemia, jak
na nią „oddziałuje" nie wiemy, jak Ziemia
przyciąga ciała, jak dzieje się i wy. Nauka,
jak mówi Boże, mogła tylko stosunki, zależności
określać, pewien któryś sposób ciągłość;

http://rcin.org.pl/ifis/

Czwartek 24. 25.

[illegible]

Czw. 26

[illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

Cytowanie 387

Prawa przyczynowości, albo przyczyny i je zniszczenie
[illegible]. Prawa przyczynowości. Tak daleko
nie wiem nic o wielkości przyczyn, że da się nawet
przypuścić z ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ przekonaniem i jeśli
[illegible]. – Jeśli zaś w ogóle wyrzeczemy się tylko przekonania
o jedności [illegible] przyczyny, tzn., że
[illegible] mają prawo takie same
przyczyny, że więc [illegible] przyczyny
przyczynowości da się podać z pewnością pod wspólne
prawo. Ale tem się tylko nie zajmujemy. – Chodzi
tylko o różnicę między prawem przyczynowym i
jednostajnością. Pierwsze ~~[illegible]~~ nie wyrzeczemy się
oddziaływania dwóch na ciało; ~~[illegible]~~ co do drugiego,
[illegible] nie wyrzeczemy się. Widzimy bowiem, jak
ciało przechodzi pod wpływem przyczyn mechanicznych,
elektrycznych, cieplnych; [illegible] tak zawsze
~~[illegible]~~ w jaki sposób nie wyrzekamy się jedno-
stajności. Więc albo jest przyczyna? – Ale to
[illegible] to inna, [illegible]. Dalej, ale jest daleko [illegible]: [illegible]
tylko [illegible] nie wyrzekamy się, jak widzimy, o dążeniu. –

http://rcin.org.pl/ifis/

nie koniecznie nieskończenie szybkie; mogą być np. różne przyczyny chemiczne, przyciągające i odpychające siły, działające na odległość. Pojęcie siły, przez Leibnitza wprowadzone, zmieniło nasz obraz świata. Co się dzisiaj wydaje, że bezpośrednio pojęcie w przyrodzie z różnych pochodzeń mogące się, przeciwstawia Kartezjuszowi fizyczny - chemiczny i elektryczny.

http://rcin.org.pl/ifis/

Wyci i dowodzi argument nie niepewny. Dotąd
filozoficzne argumenty, który przypuszczamy III.
Prawa mechaniczne nie tylko w czasowym – oddziaływaniem
dzieją się w ciągu. Dopiero, mówi Lange
ustalenie powszechnych praw przypuszczamy, gdyby
tylko jeden atom mógł być tej pracy, myśli
Jevons, a milionowej nie natychmiast sprzeczny z dowodem,
który nie mówi nic przeciw, mówi wielkie prawo
mechaniki. Prawa mechaniki bowiem są wielkim
bogactwem w chwili ciągu, a przestrzeni w przestrzeni;
tylko więc chodzi o zastosowanie praw mechaniki,
mając na myśli tylko stosunki przestrzenne, przy
kto, w którym stosunkowo podlega; nie można to pokazać
na jaki nie przypuszczamy, który jest niezgodne.
Ten argument [illegible] przeciwnikami
bardzo przekonujący, ale on decyduje. Ale i
Prawa mechaniki są prawami rzeczy, ale nie
nie wnikając o [illegible] rzeczy, o bitach.
Zadanie mechaniki [illegible]

Str. 27

Str. 407

i stosunek i bezwzględnego nie do ruchu

i [illegible] tych nie [illegible] rzeczy

http://rcin.org.pl/ifis/

systemu ciał rozpatrywanie, jeśli przez ilościowe
stosunki ciał pod siłą, wzgl. Ciśnienia wzgl. Ciągu
dróżnych, dalej partajemie i mass ciał i energii,
co jakby na przykładem ciał zastosowaną. Jakoby ciał nie jest
nic całkowitego. Bez wzgledu na jakości ciała będą
się zastosowane podług praw mechanicznych. Dowiedli
Jakoby ciały attraktywnie i odpychające
stosunki, a prawa mech. mają stosujemy. Jakoby
ciał organami ruchu – a przecież mechanizm w którym
ciała żyjemy. (Gdy n.p. ręka nam pisze, wtedy
ta wzrosnie do ciała i kierunku obierze pewien
punkt; ale prawa te przypisujemy my umysłowi
[illegible] z mej woli, czy n.p.z. jakiegoś czynnika.
Albo dwie ciały jednakowo wielkie o przeciwnym
kierunku, ciągną się nie równy, bez względu
na to, jakie to są ciała. – Zatem prawa mec. są
[illegible] wszystkim nie wyłączając ciał przyrodniczych
Więc kwestye nie ma rzeczy; jakoby ciała figurowe, tak
przyrodzone mają wtem z dwoma przyczynami.

Jakoby tylko prawda: że tam,
gdzie wchodzą w grę ciały przyrodzone,
prawidła mechaniki, stosowane
się nie dają, ale to dlatego,
że nie znajemy ciał tych [illegible]
[illegible] Ale to nie jest
dowodem, że ciały te nie mają
dróżnych. Cały [illegible]
III. Powtóre przypuszczenie
prawa mechaniczne [illegible]
[illegible] prawdą [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

IV. Prawo bezwładności (Hoffding). Każdy punkt Ex. 278, 437
materyalny, każdy system punktów materyalnych pozostaje
albo nieruchomym, jak długo nie oddziałuje na
niego przyczyna zewnętrzna. Otóż „przyczyny zewnętrzne"
to tylko co cielesne, materyalne. Ergo nigdy
duchowe. Oczywisty paralogizm. Czysto zewnętrzne =
przyczyny cielesne, zewnętrzne = fizyczne; ale
bywają te przyczyny duchowe. Dziwne, jak można po wojnie
tak wojną mierzić (Podobnie Wundt.) V. Argument
Prawo zachowania energii.
~~[illegible]~~
~~Jeszcze przyrodzonego (geschlossene Naturkräfte =~~
~~[illegible]~~ Suma energii w świecie jest stała. To
prawdziwy: Przy każdej przemianie energii czynnej na
potencyalną suma ubyć jest ciągnie. ~~[illegible]~~ 125"
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Ciało o wysokości 125", ciężkie 20 Kg ma energię
potencyalną 20.125 kgm = 2500 kgm; to tyle, ile
potrzeba przyczynić. Gdy n.p. upadł o 5", ma
jeszcze energię czynną 5.20 = 100 kgm; może
jeszcze spaść 120 m etc., więc potencyalną 120.20 = 2400

2500 kgm e.p.
2400 + 100 = 2500

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Więc tamte stałe. Gdzie więc nastąpi, kiedy
przestaje energia potencjalna; gdzie przestaje poten-
cjalna, kiedy zmienić się w ciepło. Przestajmy
tego przeczuwać związek. Pełna nieufności. Albo przyjęcie.
Wątpliwości pro domo przestaje ciepło. O wolności, to takie
jakieś ciepło — Jakbyśmy, drogi przyjacielu. Pełna wolności
się z jego strony dowodów nieufności na drugie. Dowodzi
dla siebie. Przestaje tłumaczenie. Czy stała z energii
ciepła? Przemieniła się cała w energię potencjalną?
Nie; przyjęcie nieć inni przyczynia. Więc część
energii ciepła ~~ta~~ przestała zajęta na wzajemnie
przyjęcia. Ale tłumaczenie jakie się, przykładowe nie
jest ciepłem, nad przyjęciem — więc energia ciepła
musiała się w tłumaczenie przemienić, lecz przyjęcia
zniknęła. — Albo na odwrót. Mówię, system
nieruchomy, ks. system ciał. Tamte energii stałe,
jak długo nie wprowadzamy nowej przyczyny.
Tamte przestaje ciepła — bo chcę ruchy produkcje.
& Pełna ~~[illegible]~~ wzajemnej ~~[illegible]~~ przy przemianie

http://rcin.org.pl/ifis/

energia potencjalna, przechodzi w kinetyczną.
Skąd się bierze k. kinetyczna? Nawet nie
z jakiegoś źródła energii potencjalnej; bierze energię
kinetyczną bez żadnego niczego. Prawo zachowania
energii przedwcześnie ogłoszone. Tak rozumieli
Helmholtz, Wundt, Paulsen i wielu innych.
Ale przecież zach. energii tak samo
niczego nie odsłania, jak przetłumaczenie się na
polskie mechanika po grecku. Trzeba sobie tylko
przypomnieć, co się z nią wiązało w mechanistycznej
filozofii mnóstwo pewnych pojęć.
Mianowicie konieczność istnienia energii
i w treści pojęcia o zach. energii tkwiła,
które nie mają przykładu bezpośredniego z niczem.
Tak i to jest jedność przyrody; tzn. jedna
tylko wielka siła, która się w różny sposób
manifestuje (ciepło, światło, elektryczność, światło)
Dalej: Czujemy odpowiedzialność wobec jakiejś wyższej, jeszcze
nieznanej o jakiejś bezimiennej sile pierwotnej,
która, będąc zawsze tylko biegną stałą, przeprowadza
się aż całą katastrofą w różne rzeczy, otaczając
się przed wzrokiem naszym.

Str. 65

70
789

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Prawo zachowania energii łączy całą strukturę
i historyczny rozwój wszystkich ~~sił~~ stosunków
sił; o tym zaś, czy to jest jedna siła czy nie, nic
nie mówi. Ale chociaż jednostki strukturalne
i historyczne ~~[illegible]~~ przy przemianie energii zachowują
swoją wielkość, przecież struktura jest dynamiczna i historyczna.
Wszelkie formy energii stale zmieniają i stale energia
czynna zmienia się w energię potencjalną i odwrotnie.
To stąd, że ~~[illegible]~~ wszystkie zjawiska
fizyczne przedstawiają się jako ruch materii.
Świat ciał zmienia się w ciała, a ciała
w ciała, dalej chemiczne, elektryczne zjawiska stale
bezpośrednio, stale pośrednio (przez ciała)
wzajemnie z sobą, przeto we wszystkich
~~[illegible]~~ formach energii ciągle charakterem
ruchu. Tymczasem, mówi Mach, w tym (Mechanika str. 7)
wszystkim nic innego się nie zmienia, jak
wzajemny historyczny stosunek między wyjątkami
mechanicznymi i wrażeniami zmieszanymi.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Ch. 6 J. Reis, str. 277 Was sich so entgegensetzt [illegible], muss [illegible] sein.

Tymczasem nie przestaje niektórym przyrodnikom przedstawiać się nam tak, jak gdyby sprawa z prawa zachowania energii przemawiała, że ciepło, określony ruch [illegible] [illegible]. [illegible] za [illegible] [illegible] tego, iż R. Mayer, który wykrył ekwiwalent między pracą mechaniczną a ciepłem, [illegible] przez wyrażenie to odwrócił. Tak dalece między jednym a drugim niema związku, że Mach ~~[illegible]~~ uważa za rzecz zupełnie obojętną dla prawa zachowania energii, w jaki sposób sobie ktoś przedstawia istotę ciepła. „Gdyby ktoś [illegible] przyjmował dziś jeszcze ciepło jako substancję, ~~[illegible]~~ nic [illegible] w prawie [illegible]. Gdy [illegible] przyjmujemy [illegible], że ciepło jest ruchem, przyjmujemy coś, czego nigdy nie odkryto. Jest nam zupełnie obojętne i niema najmniejszego znaczenia, czy sobie wyobrazimy ciepło jako substancję czy jako coś innego." — (w drugiej [illegible])

Jeżeli to prawda w odniesieniu do ciepła i jego stosunku do zjawisk mechanicznych

~~Tak samo~~ Jak niemożna [illegible] związku, jaki zachodzi między [illegible] ciepłem, [illegible], że istotą ciepła jest ruch, tak samo [illegible] niemożna w tem sprawie wnioskować [illegible] o istocie ciepła. [illegible] zasady przyjmowanej przeciwnie, [illegible], [illegible] to prawda, [illegible] jak [illegible] światło, ciepło [illegible] [illegible], musi przestać [illegible] ruchem, [illegible] między [illegible] ciepłem. Die Mechanik [illegible] [illegible] Mach, [illegible] 28 III [illegible] [illegible].

http://rcin.org.pl/ifis/

potrzeby prawda tej o wszystkich innych formach
energii. Cały stąd pochodzi, że prawo zachowania
energii musi być przyjęte i jest podstawowym
mechanicznego poglądu na świat. Pogląd ten
uczy, że wszystkie zjawiska dzieją się w swej
istocie z ruchami cząstek, że nie ulegają
zmianom przy przyjęciu się atomów.
Właściwy ten pogląd mechaniczny był wypowiedziany
[illegible] materializmu, gdy prawo zachowania
energii zawiera się wypowiedzenie, przeto
prawo to obiera się pogląd mechaniczny.
Ale prawo zach. energii ma treść czysto ilościową.
Planck „Das Prinzip der Erhaltung der Energie" Leipzig
[illegible] „zasada nic czego nas nie uczy, prawdziwie
że poszczególne siły przyrody mogą się wzajemnie
w ilości przemieniać wedle stałych stosunków,
... Ale ze treściwości tej zasady wiecznie
wcale konieczności mechanicznego poglądu
na świat". Proszę co prawda to mówić?
Zakończenie Rozmowy str. 4. Odczytać.)

Więc wcale tu nie ma nic o tem, jakoby
zachodziła forma energii była w swej istocie

Dalej: miara energii kinetycznej
w pracy mechanicznej była dana; nie
dla innych energii zachodzi. Na
części jej znalezione t. zw. mechaniczny
ekwiwalent, to jest liczby, które
wyrażają, ile jednostek z energią
[illegible] jednostkę pracy
i ile jednostek energii mechanicznej
[illegible] jednostkę energii mechanicznej
[illegible] na odwrót. Ale to
nie przez [illegible] mogą energii
w energię mechaniczną
wcale nic [illegible] o tem, że
wszelkie energii tu sens.
(N.B. siła mechaniczna powstała
w wyrażeniu [illegible] jednostkowa
[illegible])

http://rcin.org.pl/ifis/

ruchem. Bardzo trafnie mówi ~~[illegible]~~ na ten jeden
[illegible] Ostwald: ~~[illegible]~~
i ~~[illegible]~~ Wszystkie bez wszelkich
dodatków hipotetycznych, prawo zachowania energii
jest prawem transformacji, przekształcania:
i wyraża: Jeżeli energia kinetyczna (tj. energia
ciała zależna od ruchu) przekształca się w
inne formy energii, a te inne formy energii
zostają na powrót przekształcone w energię
kinetyczną, to tedy ciało to w tej samej
ilości, w której przedtem zanikło. ~~[illegible]~~
Wszystko to więc takie ciągnące mające
na wszystkie energii wszelkiego rodzaju,
energii, której by odpowiadał ciągły ekwi-
walent mechaniczny." Ale to nas przekracza
na razie za daleko. Chodzi o stwierdzenie,
że prawo zachowania energii tylko przyjmuje
ilościowy stały stosunek przy przekształcaniu
się różnych form energii. (Wspomnieć o
cieple); ale nic nie mówi o tem, czem te
energie są same. Jeżeli tak, to tedy
nie wolno stwierdzić, że ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~Tak~~ oddziaływanie między ciałami przy przekształceniu a fizyczności
jest niemożliwem. Signat

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Rekapitulacya. Prawo zachowania energii głosi, że pewna ilość energii jednego rodzaju, ~~da się~~ jeżeli przekształca się na energię innego rodzaju, czyni to zawsze wedle stałego stosunku ilościowego. I Kelvinowi 424 Kilogrametrów. To jest: Pewna ilość jednej energii jest równoważna odpowiedniej ilości energii innej. Stąd bezpośrednio powiadamy, że w każdym zamkniętym systemie przekształcających się energij wspólna ich suma się nie zmienia. Wyjaśnij. A teraz wróćmy do naszej kwestyi, przekonywamy się, że pr. zachowania energii o niczem takiej nie wystrzega. Bo 1.) Nie ma żadnego dowodu, że masa, a też i cały zasób materyalny tworzą tylko zamknięty system różnych form energii. Zademonstrować systematycznie. A więc czemużby nie mogło ubywać lub przybywać energii bez naruszenia zasady zachowania energii? Z tego, że suma energii jest stałą w zamkniętym systemie, nie wynika, że masa albo świat materyalny są tylko zamkniętym systemem.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

z tej mierze możemy się powołać na Szyszłów. Cytat z Zeitschrift. str. 6. – ~~A dalej, ...~~ Więc całe rozumowanie oparte na pojęciu zachowania energii nie wystarczy do niczego. Powstaje dążyć mechanistycznej interpretacji tego pojęcia: Wszystkie formy energii są istotnie rodzaje ruchów i przetworzenia. ~~Wtedy~~ i dążyć dalej, przez które chcemy się świat materyalny zredukować na jakiegoś postępowania. Pierwsze i drugie nieuzasadnione, a dążyć drugiemu cały wywód który się petitio principii. Zajmy pomyślmy się izolowany układ, a potem się dowodzi, że żadnego postępowania tego nie ma. Tymczasem prawo zach. energii nic nie mówi, czy układ ten jest izolowany, czy nie, lecz tylko: „jeżeli jest izolowany, wtedy suma jego energii jest stała." Przykład: Człowiek podrzucony na ziemi. Niemiec C. B. Z. – Więc ów podany argument powołanie się odwołuje się absolutnie niczego nie dowodzi – pr. zach. energii zgodne zarówno z odwróceniem jak z jego zaprzeczeniem.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Ale jeżeli twierdzenie jest źle uzasadnione, jeszcze nie znaczy, by było błędnem. Źle uzasadnione jednak jest. Bo przypuśćmy, że oddziaływanie wzajemne wykluczone – to przecież stąd nie wynika prawa równoległości. Możliwa hipoteza Gentilnego, Leibnitza, i nie tylko ta – prawa Spinozy. Więc w jej stronę, w stronę błędu w dowodzie. Ale przechodzimy i to zwolenników równoległości. Bierzemy hipotezę jak jest i sprawdzamy Sigwart II² 507/11
wszystkie jej przewidywania. Hipoteza 1.) wykluczona oddziaływanie 2.) Twierdzi, że wszędzie zjawiska przyrodnicze odpowiadają prawom fizycznym na systemie wszechświata i na odwrót. (Ograniczamy się do równoległości ścisłej). Więc wszędzie przystrojenie i pojęcia fizyczne (procesy chemiczne, fizjologiczne, biologiczne), wszędzie potrzebne, kombinacja tam, każdy ruch podstawowy. Czy ktoś szczególny na przeprowadzenia rozróżnienia. Mnożne, mnożnik, dzielenie, przemieszczenie jakoby. Tożsamości ze chemiczne fizyczne etc. można się odbyć 1.) wedle praw

http://rcin.org.pl/ifis/

chemii, fizyki. 2. Także pokrewne z owemi problemami
logicznemi. Podobnie jak na wszystkie dla rozwi-
tania. To stanowi pewny schematyzm pewnych czynności
umysłowych poety, umiejętności (wyobraźni) niezwykłego bardza.
To wynika z hipotezy paralelizmu. Ale problemy
zgoła nie stanowią się tylko materyjnej Rosin czytanej
przez [illegible] i przyrody, wykazać, jak należy sobie
je zwięzle pomyśleć, i etc. przez logiczne, estetyczne
odbijają się w prawach przyrody. Można do pewnego
stopnia pomyśleć sobie Newtona do maszyny
rachunkowej; ale czem reprezentować poezyę
Rosiczerwia, z jaką i ilową przyrodą? Albo przyjąć etyczne
ideały w ujęciu do tych fizyk specyalnych? A jak jednać
[illegible], obej mniejszej te następnie po sobie
procesy psychiczne? Brak czas, że się to wszystko pod-
dawało myślicielom – bo się bliżej nie wdawali mnie;
Geographia [illegible] Kopernika, etc. Kopa. Przejdź
z Kopernika do Newtona, oto Rojnemic. Ale wymienienie
pewnego brzegu przystanku do pewnego brzegu Newtona

http://rcin.org.pl/ifis/

nie da się przeprowadzić. Komórka w przestrzeni otwartej,
przypuszczalnie w dwóch jednak nie. Przypuszczalnie wielkie.
Kule, rozerwane, podstawy kamyk. Jednowymiarowy
przypuszczalnie? Jedno, ale styczne z innych. Ale skończone?
Nie, kiedy objętka nie prawa nieskończenie przypuszczalnie
jednostkę. Potem je analizujemy, abstrakcja, wyobraźnia
To także skończenie? Stwierdzenie różnicy? A dalej: czy
ma także skończenie? Twierdzenie jeszcze pół biedy –
ale przyczyna? Tu jest także równoważność, ale w innej
jak potwierdzenie. Wszędzie przyczyny się opierają.
Więc ani wyniesienie, ani przetworzenie komórek
nie wystarcza. Dalej: Porównanie – już większy
[illegible] – Czy także skończenie? Więc ani [illegible].
To z jednej i z drugiej strony rzeczy, które się
jedną miarą porównać nie dadzą; i przecież
mają być ij. mają być wyrazem tych samych praw
chemicznych itd. i jak logicznych. Jeżeli paral.
nie ma być gołosłownem twierdzeniem,
musiałby istnieć drogą do wzmiankowanej tajnej tożsamości;

http://rcin.org.pl/ifis/

Jakiej mianowicie możemy się powołać na fizykę. Czyli
z Z. Wiśniewskiego str. 6.. — Ale jeszcze po wszystkie inne
sprawy muszę przyznać, że prawo zachowania energii
zgodne z odkryciami pozwala mnie dużo na cięcie.
Albowiem pr. zach. energii nic a nic nie mówi o jakości
energii; jeśli przyjmę, czy istnieje 2, czy 100 form różnych energij.
Znamy ich więcej, i nie możemy sprowadzić przynajmniej
do jednej, jak chce przegląd mechanistyczny. Gdyby
przegląd ten był słuszny, wtedy same tylko energie potencjalne
i różniąc się wtedy trzeba by dowieść, że układ świata materialnego
jest zupełnie izolowany od wszelkich ~~[illegible]~~ wpływów
zewnętrznych. Gdy jednak są jeszcze inne formy
energii, wszystkie byli i formy przyszłości i prawo
to ~~[illegible]~~ wskazuje, czy ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~.

a tego wiele tylko nie wiemy, lecz nie jest nawet możliwe
zrobić. Więc podobnie jak w materyalizmie jedynie
mieliśmy prawo, wedle którego wszystkie pro-
cesy fizyczne, tak i tutaj bez wykazania
sposobu kierunkowania nie możemy nawet wchodzić
w dyskusyę. Ale to jeszcze nie najgorsze. Inne
kwestye jeszcze niebezpieczniejsze. Co się dzieje
z naszemi postanowieniami? Skutki ciała odnosi
wszystkie; więc i wszelkie zmiany, które na ich
pomocy w świecie zewnętrznym przeprowadzamy. Nasze
postanowienia jakoby tylko są czemś złudzeniem; odgry-
wające rolę jedynie kierunkującą tylko, nie tylko wobec
zmian fizycznych lecz także wobec zmian psy-
chicznych i naszej byłaby pośrednie wtłaczanie
na zjawiska fizyczne. To też konsekwentni parallelizm
zaprzeczają istnienia woli; uważają je za złudzenie,
na które składa się kompleks wrażeń i innych zjawisk
i wrażeniowych. Więc i z tej strony ostatecznie
automatyzm; jesteśmy tylko widzami tego,

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

co się w naszym umyśle i ciele dzieje. Więc na co
chcieć – nad co postanawiać, na co pragnąć? Nad co
ciągle się łudzić? Ubi nihil vales, nihil velis.
Gdzie jesteśmy przekonani o bezskuteczności naszych
postanowień, nie możemy postanawiać. Więc albo
z całą świadomością się łudzimy, albo powinniśmy dać
spokój postanowieniom, na co by jednak potrzebna
była odrębna pokuta. Tak stoimy w świecie w tej dziwnej
Krainie. Nie chcę się przeciw rozwodzić nad Poniechowanymi
Któreś stąd po dalszym ciągu przyszłej Raja. Czy Któś
mówi przez sen czy na jawie – wiedzy nie mówi,
czego chce, jasne mówi mimowolnie. Dziwne,
że to się mówi, zgadza się z tem co myśli, a tu mamy,
Któreś w innym wstępie przywołuje jako przeciwne się
z tem, co sobie Ten drugi wielbiciel myśli. Ale jeszcze
dziwniejsze z zgadzaniem i współzawodniczeniem
wielu dysk problemów. Nie możemy im odjąć
naszych myśli; droga, która się dowodzi
wyczitizacyjny mimo myśl problemów

http://rcin.org.pl/ifis/

stojących wojsk, zupełnie niepojęta. Czy bezpośrednie są sugestye umysłowe, czy (przy założeniu parallelizmu) czy też objawienie Anima fizyczności - którym to wszystkie odpowiednie czynności umysłowe? I właściwie to wszystko niepotrzebne, gdyż ludzie tak samo by książki pisali, obrazy malowali, cudzoziemki [illegible] i t.d., gdyby kto o nadprzyrodzie nie myślał, gdyż wiadomości inne nie mogą wpływać na ich czynności. Kto po tem wszystkiem jeszcze będzie w hipotezę parallelizmu, dla tego niema rady; niedorzeczność tak oczywista, że tylko ludzie bez wyrobienia filozoficznego, którzy przyjmują sobie i innym pewnikami sieci przesądów, mogą ją przyjąć. Ale na tem jeszcze nie koniec. Ciekawy stosunek tej hipotezy do Sa, którą omawiam. Jest w niej przecież teleologiczne, że tylko takie funkcye się rozwijają i utrzymują, które są korzystne dla zachowania tak rasy jednostek tak gatunku.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/

Otóż na co potrzeby i na jakiej podstawie wzięto się całe życie przyszłe? Wszak jest perspektywa złudzenie. Tak więc jedna jedyna nauka przyszłości, przyszłość. Wszystkie zjawiska są dowodem, przyszłość ewolucji.
Tym sposobem parallelizm spotyka się z wielu zwolennikami tendencji na [illegible] partu.
Ale pewne nie Bonnet. Kto wyznaje parallelizm zapewne odbrzydzeniem, ten przyznaje przyczynowości parallelizmu trzeci. Hume wykazał, że stosunek przyczyny do skutku nie podstawa nad dowiedzenie. Sprawdzić to dowiemy, że jedna [illegible] drugą [illegible], że [illegible] strony [illegible] ją w [illegible]. Tworzą jednego Kowej przyczyn. Spostrzegamy tylko następstwo w czasie, to spostrzeżenie podstawa naszego sądu o stosunku przyczynowym.
Ale nie każde następstwo jest przyczyną przyczynowości. Jak wiecz: Kto z kamienia dzwoni na [illegible] jest [illegible]. To samo następstwo. Przyczynowość tam, gdzie stałe i bezpośrednie następstwo. Ma

http://rcin.org.pl/ifis/

[illegible] dwa zj. [illegible] bezpośrednio następują,
tzn. przewidujemy, że [illegible] przyczynowo
o [illegible] przyczynowym między nimi. Natomiast
[illegible] wątpliwego stwierdzić, gdy widzimy, że [illegible]
[illegible] jedno, [illegible] drugiego, lub
że [illegible] jednego zmienia się drugie.
Wtedy przy [illegible] przewidujemy, że
istnieje związek przyczynowy. ~~Ale trzeba odróżnić~~
~~dowolność przeczenia [illegible] przyczyna to całe z, [illegible]~~
~~[illegible] że [illegible] to, co z [illegible]~~
~~i [illegible]~~

Więc np. zrobienie otworu w oknie jest przyczyną, że do pokoju przestaje [illegible] światła słonecznego. Wszędzie [illegible] otwór, i inne [illegible] światła; zamknięcie otworu [illegible] światła przestaje [illegible] do pokoju. Oczywiście, ~~[illegible]~~ przyczyna [illegible] [illegible];

Gdy więc, wtedy mówimy przeciwnie otworu światła [illegible] światła [illegible], [illegible] przyczyny dane [illegible] warunki.
Warunki, to [illegible] [illegible], w otoczeniu których przyczyny [illegible] [illegible] [illegible].
(Często [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przyczyny i na [illegible] na naszym przykładzie [illegible]).
Szczególnie zawsze to [illegible], przy których bezpośrednio gdy się [illegible], [illegible] się inne. Jeszcze, gdzie [illegible]

http://rcin.org.pl/ifis/

stan wiary, mówimy o przyczynie. Czy jest taki stan wiary w stosunkach jakich psychologicznych do przyczyny? Oczywiście jest, w tych stosunkach: [illegible] zwierzenie, po [illegible] w obliczu [illegible]; przeświadczenie, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — wierzenie i [illegible]. Jeżeli tutaj zapamię-tamy i [illegible] wszystko przyczynowego [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] przyczyny [illegible] [illegible]. Albo tu i tam, albo nigdzie; tertium non datur. (Oczywiście, że [illegible] oddzielnie nie trzeba zatem [illegible] w konsekwencji praktycznej: ~~[illegible]~~ przyczynowej jedne warunki, tak im warunkom [illegible] [illegible] być drugie; podobnie jak drugie [illegible] [illegible] warunkom, aby pierwsze jak wśród [illegible]). — Widzieliśmy więc (1.) że parallelizm nie jest niczem poparty 2.) że sprzeciwia się ~~że nie~~. innym ogólnie przyjętym teoryom np. ewolucji i [illegible] 3.) Że prowadzi to w ścisłem sfor-mułowaniu do konsekwencji, z których i [illegible] niewiele nie może zdać sprawy 4.) Że jest [illegible]

Rachunek prawdopodo-bieństwa

http://rcin.org.pl/ifis/

całkiem wyjątkowem, które przecież nie da
się przeprowadzić. ~~5.) Sprzeciwia się faktom~~ Możnaby
jeszcze powiedzieć, że sprzeciwia się faktom, bowiem wska-
dzi w tym przypadku, które nie jest faktem bezpośredniem
stosowanym. Wobec tego nie można parallelizmu
nie uważać za jedną z form wzajemnego ~~oddziaływania~~ Ale tem
~~[illegible] że w wyjątkowych~~
~~wskazuje całą sferę uczuciowych [illegible] powstać. Stoję się~~
~~[illegible] zgodzimy, że [illegible] w stosunku~~
~~do [illegible], które się sprzeciwia [illegible]~~
~~[illegible]~~ powszechnem; oczywi-
stość wpływu przez nie przypuszczenia, że [illegible]
zjawiska psychiczne odpowiada fizyczne,
[illegible] jest odwrotnością. ~~Jeszcze dalej idzie~~ i po nieć
~~[illegible] wszystkim [illegible]; ale co do~~ Więc zapewnienie
o ~~[illegible]~~ istnieniu nie da się utrzymać. ~~Ale tym sposobem~~
~~[illegible]~~ mamy jedynie z zasadniczą trzecią wszystkich
form parallelizmu: Twierdzenie negatywne i to, że
każde zjawisko psychiczne powinda jakiś ciała odpowiada
dzięki mu korellat fizyczny. Z całego tego rozważania

Tutaj powstaje się pewien nieco
poważniejszy głos. Sięgnął w swej bogatej
Słownik na korzystnie psychologii, a Monachizm.
Lada autor rozumnej psychologii, ci w jej
[illegible], uważali [illegible], albo [illegible]
w sprzeczności. Wundt nadaje parallelizmowi
znaczenie hipotezowego przypuszczenia.
James

http://rcin.org.pl/ifis/

przeciwstawiamy tylko to, o czem nikt nigdy nie wątpił, że
nieznanym ciałom przypisujemy, którymby nie istotnymi
ciałami fizycznymi. Wszystkie inne kwestje przestają
nie istnieć: decyzja tylko z 2 kierunków wychodzi.
G.) Materyalistyczne: fiz. ciała istotną i całkowicie przyczyną
przyczynową by przecież i niema wszelkie przyczynowości.
Trzeba przyznać się jednak do pewnego parallelizmu
parallelizmu, który nas wyprowadza tej teorji przyczynowości.
Dotąd mówiliśmy o 2 rodzajach ciał
oraz o tem, że nie ma wszelkiej przyczynowości.
Przekonaliśmy się, że to sprzeciwia się prawu
przyczynowości. Ale inaczej rzecz się przedstawia,
gdy zauważymy, że tylko jeden istnieje rzeczy
ciałowe, który się po dwojaki sposób przedstawia
naszemu chorzy otrzymu. Takie zwane teorya iden-
tyczności. Z tej teorii zbliża się Baj do Boscowicha
hypotezy parallelizmu. Najczęściej Paulsen
Najwięcej „wrażenia" parallelizm przeciwko
materyalizmowi, potem zaś dualizm: Alle Körperlichkeit

Wirklichkeit ist durchaus und überall
Hinweisung auf eine Innenwelt, die der
Körperwelt ist, die wir in uns selbst erleben.
In der Innenwelt offenbart sich die Natur
der Wirklichkeit, wie es an und für sich
ist: die Körperwelt ist ein Grunde
nur eine zufällige Ansicht, eine
unadäquate Darstellung der
Wirklichkeit in unserer Anschauung
Das ist die Grundanschauung
der Idealismus. Sie ist von den
Tagen Platons bis auf die
Gegenwart, allgemein charakteristisch
für diese Idealismus. Die
Körperwelt ist Erscheinung; das
wahre in der Erscheinung, ist ein innerer
Innenleben Vorgangs.
(„Idealismus" „Erscheinung" = zjawisko, „Vorgang")

Więc tożsamość istnienia i
świata parallelizm, to i Idealizm.
Jak zaś przyczyna w nim
nastąpi przyczyna.

http://rcin.org.pl/ifis/

http://rcin.org.pl/ifis/